

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primiso. — Manuscrise nu se
returnează.
INSCRIBATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppel-
sch, Naehfolger; Anton Oppel-
sch, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Bekstein Bernat; în
București: Agence roules, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Lebnmann.
Prețurile inserțiunilor: o serie
completă pe o coloană 6 or. și
pe o linie pentru o publi-
cație. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
serie 10 cr. sau 90 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 5)

„Gazeta” ieșe în mă-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
la administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 96 etajul I:
Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exemplară 5 cr. v. a.
sân 15 bani. Atâtă aboname-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 23.—Anul LVIII

Brașov, Duminecă, 29 Ianuarie (10 Februarie)

1895.

Din cauza sfinte sârbători de Lună dîarului
nu va apăre până Marți sâra.

Cum se nutrește ura de rassă.

Brașov, 28 Ianuarie v. 1895

Scirile dela Săcele. ce le publi-
cămă mai jos, ne pună pe gânduri.
Amă ajunsă până acolo în raportu-
rile noastre cu Maghiarii, încâtă ați-
tătorii și turburătorii din sinul loră
ne atacă în locuințele noastre, ne
amenință vieța și stau se ne tõe în
capă diua mare, fără nici o temere,
că voră avé se răspundă pentru fap-
tele loră.

Indemnulu ilă dau cei de susă,
guvernulu și autoritățile, cari ocro-
tescă într'ună chipă sêu altulă mi-
șeliile sêvirșite în contra Români-
loră și dilnică încuragiéză pe agita-
torii maghiari cu fapta și cu cuvên-
tulă. În mâna veneticiloră a rene-
gaților și vênđătoriloră, de suflete,
aștarea la ură și dușmăniă în con-
tra Româniloră a ajunsă a fi astăđi
o meseria, cu care ei își câștigă pâne,
dobândescă posturi, favoruri și grații.

De aci cutezanța, de aci obrăz-
nicia acestoră turburătorii de profe-
siune, cari tõe le-au făcătă, tõe
le-au exploatată în potriua noastră,
și astăđi, precum se vede, nu li-a
mai rēmasă altă mijlocă de a se
face plăcuți înaintea mai mariloră
loră, decâtă se ne atace cu cioma-
gulă.

Cândă cu procesulă Memoran-
dulă, la Săcele s'au petrecută lu-
cruți grozave; prin comună se im-
părțiseră scrisori anonime unguresci,
în cari poporulă maghiară era pro-
vocată să sară cu cõe și cu topõe
în potriua Româniloră; gendarmeria,
primarii comunali și tõe autoritățile
se puseră în mișcare, însoțiți de
cete de omeni înarmați cu puscă,
lâncă și ciomege, cutrierară tõtă
nõptea stradele locuite de Români,

asediară casele preoțiloră noștri și
așteptau numai privilegiulă, cândă se
põtă năvăli asupra Româniloră paci-
nici și nevinovați. Preoțiimea română
era insultată pe stradă din partea
poporului ciangău cu epitetele de
„hoți”, „tâlhari”, „rebeli”, așa că
frunțașii români abia mai cutezau
să iēsă din casă de grõza hõrdeloră
fanatisate.

Cine le-a provocată tõe ace-
tea? Cine a împărțită scrisorile agi-
tatõe? Cine a scornită minciunile
și a aștată poporulă în contra Ro-
mâniloră?

Cele ce s'au petrecută la Săcele,
s'au petrecută, în asemeni proporții
mari, și în alte multe părți. Cu tõe
acestea însă, până în diua de astăđi,
nu scimă se se fi făcută nici celă
mai mică pasă pentru a aduce la
ordine pe mișei și rēsvrētitori. A
fostă de ajunsă se se scie, că rēsv-
rētirea s'a făcută în potriua Ro-
mâniloră, a fostă de ajunsă se se
scie, că rēsvrētitorii au fostă ma-
ghiară, pentru ca autoritățile să-și
inchidă ochii și se se facă a nu scie,
a nu vedé nimică.

Cândă e vorba de agitații și es-
cese maghiare în contra noastră, au-
toritățile nu scie și nu vedé nimică.
Cu Români însă scie se umple tem-
nițele, scie se pună la cale contra
loră sute de perchisițiuni domiciliare,
scie se aducă gendarmi, ba chiar
și milițiă asupra loră fără de nici
ună temeiu.

În astfelă de împrejurări nu ne
mai pôte prinde mirare, că în cele
mai multe ținuturi se esercită față
cu poporulă nostru încă și astăđi o
terõe ne mai pomenită, că omeni
suntă spionați pe la casele loră, că
li-se desfacă scrisorile și suntă me-
reu amenințati de brachiulă gendar-
miloră. Nu ne putemă mira, că în
satele, unde locuescă Români im-
preună cu Ungurii, ca în Săcele,
Români suntă ținta atacuriloră ce-

loră mai inverșunate, cu forță chiar,
din partea plebei fanatică, — atacuri,
cari adese-oră degeneréză în bătăi
și jafuri ordinare.

Cele două casuri mai prõspete
dela Săcele, despre cari ni-se rapor-
tēză mai jos, nu mai lasă indoelă,
că cei ce aștă poporulă maghiară
și cei ce turbură liniștea noastră
suntă inși-și fii iubiți ai stăpânirei
unguresci; suntă acei desmierdați,
pe cari guvernulă îi trimite printre
naționalități ca apostoli ai „culturei”
și ai „patriotismului” maghiar.

Este, în adevēră, revoltător, cândă
trebuie să auđimă, că tocmai nisce
dascăli unguresci au fostă aceia,
cari au năvălită nõptea cu cioma-
gulă asupra unui pacnică economă
română în propria lui casă și cari
au jăfuită pe ună preotă română
în modulă celă mai mișelescă.

Așa se propagă la noi „cultura”
maghiară și „caracterulă națională”
ală statului, despre care a vorbită
atâtă de multă ministru-președinte
Banffy.

Lucru forțe tristă; dēr mai tristă
și îngrijitoră este, că meseria aștă-
toriloră și turburătoriloră maghiari
va înflori, înzămărea și utozărea
loră va creșce pe câtă timpă neto-
leranță națională și ura de rassă va
fi cultivată de însu-și regimulă țerei,
pe câtă timpă încalcătorii drepturi-
loră noastre naționale voră fi luați
sub ocrotirea mai mariloră loră, pe
câtă timpă, în fine, batjocurile și
atentatele sêvirșite în potriua Ro-
mâniloră voră trece în ochii celoră
dela cărmă ca totă atâtea fapte de
patriotismă.

Alegere de deputați.

Sêptēmăna acestă s'au făcută
mai multe alegeri de deputați, în
urma schimbăriloră prõspete încă dela
ministeriu. În cerculă Șimleului Sil-
vaniei a pășită, ca candidată, minis-

trulă președinte br. Desideriu Banffy
care a și fostă alesă de Unguri. În
fața acestei candidatură, alegătorii
Români din acestă cercă electorală
s'au întrunită la 1 Februarie într'o
adunare convocată în Șimleulă Sil-
vaniei, unde s'a propusă și s'a pri-
mită cu unanimitate următorulă pro-
iectă de rezoluțiune, care servese
spre onõe și laudă frațiloră noștri
Români din Șimleu:

Avēndă în vedere programulă parti-
dului națională română din Transilvania și
Ungaria, stabilită în conferența națională
din 1881, susținută și de conferențele ur-
mătõe;

Avēndă în vedere organizațiunea par-
tidului națională română, a cărui existență
sêu neesistență nu o pôte supune arbi-
trului nimēri și la care mai pe susă de
tõe ține;

Avēndă în vedere situațiunea grea a
poporului română din acestă țēră, care i-s'a
creată prin totală desconsiderare a dreptu-
riloră sale legale și legitime;

Avēndă în vedere, că din acestă grea
situațiune numai prin observarea și susți-
nerea programului națională și a partidului
națională cugetă a puté cu onõe esi:

*Alegătorii români din cerculă electorală
ală Șimleului-Silvaniei, întruniți în conferența
de adă (1 Februarie 1895) declară, că:*

1) Voră rēmané și de astă-dată cu
desevērșire pasivi față de alegerea de
deputată, care se va ține la 5 Februarie a.
c. în Șimleulă-Silvaniei, deși trecutulă poli-
tică ală persoanei candidate în acestă cercă
ni-ar impune o luptă fără considerare în con-
tra reeșirei lui;

2) Contestândă dreptulă ministrului de
a puté desface organizațiunea partidului na-
țională română și de a puté interđice mani-
festarea vieții publice naționale, garantată prin
drepturile cetățenesci și politice, consideră de
ilegală și neconstituțională ordinațiunea
fostului ministru de interne privitõe la
partidulă națională română;

3) Aducă tributulă loră de adēncă mul-
țămită și recunoscință aceloră bărbați, cari

COILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Poștarulă.

Novelă, de Alecsandru Puschin.

Cine n'a blastemată deja pe poștară,
cine nu i-a vorbită de rēu forțe adeseori?
Cine n'a cerută dela ei, în momente de
măniă, fatala carte, pentru ca să scie în
ea nefolositõe sale plânsori asupra în-
târđierei, a bādărăniiloră și neregularității
acestora? Cine nu-i consideră de lăpēdă-
turile societății, asemenea copiștiloră con-
cediați ai guvernamentului, sêu celă puțină
asemenea hoșiloră din Murom?

Dēr, să fimă drepti; să ne punemă
baremi odată în starea loră, și atunci îi
vomă judeca de sigură mai blândă. Căci
ce este ună poștară? Adevēratulă martiră
ală clasei patru-spre-decea de funcționară,
care rangă numai întră atăta îi servese,
întră câtă îi apēră de bătăi — și nici de
acestea totdeuna. (Apeleză la consciința ce-
titoriloră mei.) În ce stă datorința acestui
dictatoră, după cum l'a numită în glumă
principele Wjesemski? N'are elă în ade-
vēră ună oficiu greu? Nu are nici o li-
niște, nici diua, nici nõptea.

Tõe supērările, cari s'au adunată în
inima călătorului în decursulă unei căl-
torii plictisitõe, se descarcă asupra poșta-
rului.

Dēcă vremea e de nesuferită, dēcă
drumurile suntă rele, dēcă postilionulă este
bētă, dēcă caii nu voescă se se misce din
locă, poștarulă e de vină. Dēcă pasagerulă
întră în sērăcăciõsa lui locuință, elă pri-
vesce pe poștară de inamică ală sêu. Acestă
se pôte simți fericită, dēcă îi rēușese în
fine, să scape de nepoftitulă õspe. Dēr dēcă
nu suntă caii la îndemână?... Dõmne, ce
batjocuri, ce amenințări se descarcă atunci
asupra capului sêu! Prin plõie și zăpadă,
elă trebuie să alerge încõe și incolă; în
timpă de furtună și pe celă mai amarnică
geră, elă e silită să se adăpostescă pe pământă
golă, numai pentru-ca să scape celă
puțină ună momentă de plângerile și ata-
curile turbatului călătoră.

Ētă, că sosese ună generală; tremu-
rătorulă poștară îi oferă cei din urmă ai
sei doi cai și pe de-asupra încă și caii sei
de curieră. Generalulă călătorește mai de-
parte, fără de a-i dice baremă ună „mul-
țămescă”. Cinci minute după aceea vine
poșta! Și ună vênătoră îi dă în grabă po-

runca, să procure cai odihniți numai de-
cătă.....

Să cercetămă tõe aceste lucruri mai
cu atențiune, și atunci inimile noastre se voră
umplé mai multă de milă, decâtă de măniă.
Încă câte-va vorbe numai. În decursă de
două-deci- de ani am cutrierată Rusia în
lungă și 'n lată; cunoscă aprõe tõe dru-
murile de poștă și suntă cunoscută cu mai
multe generațiuni de postalionă. Puțină
poștari suntă de aceia, pe cari se nu-i cu-
noscută personală, și puțină cu cari se nu fi
avută de lucru. În scurtă timpă spereză,
că voi de la ivelă câte-va observațiuni in-
teresante, făcute cu prilejulă călătoriloră
mele; aici ași mai puté observa numai a-
ceea, că poștarii, ca clasă de funcționari,
ocupă în opiniunea publică o pozițiune forțe
falsă. — Acești poștari, atâtă de defăimați,
suntă în generală omeni pacnici, din fire
gata de serviciu, aplecați spre sociabilitate,
modești și prē puțină lacomi de bani. Din
traifulă loră — pe care domni călători cu
nedreptulă îlă desprețuescă, — pôte o-
mulă învêta multe lucruri interesante și
folositorē. Câtă se ține de mine, trebuie să
mărturisescă, că eu preferă la totă casulă
conversațiunile loră vorbiriloră vre-unui

funcționară de a șesea clasa, care călătore-
resce în numele guvernului.

Să pôte ușoră ghici, că în acestă res-
pectabilă clasă de omeni, am și căți-va
prieteni. Și într'adevēră, amintirea unuia
dintre aceștia imă este forțe scumpă. Im-
prejurările ne-au făcută odată cunoscuți, și
despre dēnsulă voiu istorisi acum iubițiloră
mei cetitori următõe:

În luna lui Mai a anului 1816 căl-
toriam din întēplare prin guvernamen-
tulă X., pe ună drumă, care astăđi nu se
mai folosesce. În acelu timpă aveam eu
ună rangă neînsemnată; călătoriam cu
poșta și plătiam pentru doi cai. Urmarea
fă, că poștarii mă tractau cu puțină con-
siderațiune, și adeseori eram silită, ca să-
mă iau cu puterea ceea-ce mi-se convenia: După
părerea mea, pe drept tinēr și cam iute, după
cum eram, obișnuimă cu necază să-
mă facă hază de nimernicia și bādărănia poș-
tariloră, dēcă calulă asupra căruia aveam
ună dreptă õre-care, era înhămată înaintea
trăsuri vre-unui persoane de rangă mai
superioră, decâtă mine. Și trecă într'ade-
vēră multă vreme, până cândă mă obișnuimă
să fiu considerată de ună isteță servitoră
ală mesei guvernului. Astăđi imă pară

pentru nemiul românescă luptă și pătinescă în robia.

*

S'au mai făcută alegeri în următoarele cercuri: *Abrudă*, unde a fost ales noul ministru de finanțe *Lukáts*; la *Panciova*, unde a fost ales ministrul de comerț Ernest *Dániel*; la *Dunaszerdahely* ministrul de justiție *Erdély*; la *Bonyhád* ministrul de interne *Perczel* și la *Csakaturn* ministrul de culte și instrucțiune publică *Wlassics*.

Alegere „modelu” în Ungaria.

S'a întâmplat la *Csakaturn* alaltăeri. În acest cerc electoral în 7 Februarie n. s'a făcută alegere de deputat. Candidați erau doi: ministrul de culte și instrucțiune publică *Wlassics* din partea guvernamentalilor, și candidatul „partidei populare” Dr. *Major*.

Lupta dintre aceste două partide a fost un adevărat războiu cruciat. Guvernamentalii au pus toate pietrele în mișcare, numai ca să asigure reușita lui *Wlassics*. De asemenea și aderenții „partidei populare” au dezvoltat o activitate încordată pentru candidatul lor. Forța și corupțiunea din partea guvernului, principiul „Ungaria creștină” din partea aderenților „partidei populare”!

Etă ce ne spun foile ungurești referitor la această alegere: „*Egyetértés*” dice, că cu zile înainte de alegere întregu ținutul a fost inundat cu miliții și gendarmeria. De altă parte preoți catolici din *Stiria* și *Croația* veniseră să agiteze pentru Dr. *Major*. Dimineața în ziua alegerii s'a ținut serviciu dumnezeesc în biserica catolică, unde „*néppárt*”-iști au făcut jurământ, că vor lupta vitejește pentru candidatul lor.

Budapesti Hirlop spune, că de amândouă părțile s'au ridicat două partide să meargă la urnă, cum mergă taberele în războaiele cruciate. Corteșii lui *Wlassics* agitanu poporul în potruva preoției, dicendă pe față, că se vor lua bunurile dela preoți, că toate școlile confessionale se vor face de stat, și s'au împărțit broșuri scandalose printre popor în cari se spuneau lucruri scârboșe despre preoții catolici și țiițorele lor. Doi preoți catolici au fost arestați, pe motiv, că ar fi ațîțat poporul contra lui *Wlassics*.

„*Magyar Allam*” dice, că claustrul era închis dinaintea alegătorilor „*néppárt*”-iști. Corteșii lui *Wlassics* au bătut pe un preot catolic, er gendarmeria l'a luat între baionete și l'a arestat. Jidani corumpeau cu bani poporul alegător.

Cu toate acestea ministrul *Wlassics* n'a cãpãtat, decãtu cu 60 voturi mai mult

decãtu Dr. *Major*, care a cãpãtat 1220 voturi.

Etă, acẽsta este oglinda fidelă a alegerilor de „modelu”, ce se facu în Ungaria.

Din isprãrile Ciangãiloru din Sãcele.

Se duce vestea de blãstãmãțiile Ciangãiloru din Sãcele. Ni-se spune, că mai nu este noapte, în care cãlătorii sãceleni sosiți cu trenul din România sã nu fiã atacați din partea Ciangãiloru în mijlocul drumului. Au ajunsu ca Românii sã-și vadă viața primejduită în mijlocul acestor „*betyari*” ungurești, cari de desmierdați, ce sunt, nu-și mai încap în piele. Etă douã casuri, ce s'au petrecut numai în sãptãmãna acẽsta și despre cari ni-se comunicã urmãtoarele:

Luni noptea, în 23 Ianuarie st. v., trei invetãtori unguri dela școlile maghiare din Sãcele au atacat, pe la orele 2 dupã miezul noptii, pe locuitorul român *Iónu Bogicu* în casa sa proprie. Românul, vedendă-și viața primejduită, se aruncă în mijlocul Ungurilor turbați, smulse ciomagulă din mâna unuia dintre ei și încep a se apãra. Doi dintre „*viteji*” de noapte, vedendă, că n'o pot scote la cale cu sdravenu Român, o luară la sãnetoșă, pe alu treilea dintre ei însã nenea *Bogicu* l'a prinsu, l'a legat și l'a ținutu în casa sa până la ziua, când a fost predat în grija gendarmeriei.

Altă casă, nu mai puțin revoltãtor, s'a petrecut Mercuri noptea, în 25 Ian. v. c. „*Eroii*” au fost și aici doi Unguri, anume: un invetãtor maghiar din *Bacfalău* și un scriitor alu avocatului *Gödrö*, fost scriitor la preturã. Acești doi „*viteji*” au atacat în puterea noptii pe un preot român, l'au bătut de orolu și de portofeliu cu bani.

Nu scim, la ce sfârșit vor duce aceste stãri de lucruri. Decã înșiși dascãlii ungurești stau în capul blãstãmãțiilor, apoi ce sã mai putem aștepta dela poporul de rëndu, care din partea acestor „*crescãtori*” ai sei mereu este îndopat cu veninul urei de rasã deslãntuite în contra Romãnilor?

„Draconismu în Ungaria.”

Sã nu se paã cetitorului, că amã făcutu o erore de condeiu, când am scris cuvẽntul *draconism*. Nicã sã nu credã, că e o invenția a noștrã. Nu, espresiunea acẽsta („*dra-*

conismu”) sã aflã într'o petiție, ce s'a făcutu zilele aceste în *Debrefin* din incidentul condamnãrii deputatului unguru *Abrányi Kornel* la 8 luni închisore ordinară și la perderea oficiului pe 3 ani, pentru-cã cu ocazia unei perchisiții domiciliare, ce s'a făcutu la redacția diarului „*Pesti Naplo*” (pe atunci foia opozițională), s'a opus autoritãților. Petiția din vorbã va fi adresatã dietei, provẽdută cu o mulțime de iscãlitori, cari se adunã acum, și dupã „*Magyar Hirlop*” dela 8 Februarie, se dice în ea între altele urmãtoarele:

„Proportionalu în scurtu timp, spre cea mai mare mirare a ei, poporațiunea țerii a avut în 4—5 rënduri ocazia sã audã despre deosebite dispozițiuni și sentințe judecãtoresci, cari, ce-i drept, pot sã se consune cu litera legii, dër se opunã conceptului opiniunei publice, vatãmã simțemẽntul omenesc și nu sunt folositoare binelui publicu. Au fost casuri, când s'au pedepsit cu osende înfiorãtoare persoanele, cari stau în serviciul interesului publicu (înțelege pe diariști. — Nota Red.), cari au dat publicității faptele unor factori mai de frunte ai guvernãrii, cari nu se unesc cu spiritul legiloru noștre și cu interesele patriei, espunendă acele fapte judecãții opiniunei publice. Ei (diariștii) ar fi comisã acoperire de crimã, decã n'ar fi făcutu acẽsta, și au trebuit sã sufere osende, pentru-cã și-au făcutu datoriu. Mai alesu asupra omenilor diaristicii maghiare (?) și asupra marelui contingentu alu crescãtorilor și educatoriloru cinstiți, s'a vãrsatã ura tribunaleloru legii... Acolo am ajunsu deja, că cu modul aplicãrii legiloru noștre, celãtẽntul e silit directu a acoperi greșele bãrbațiloru dela guvernũ. Și încã ce graduri de pedepse s'au dat! Pote fi în interesul statelor animalice, ori a sclaviloru acẽsta, dër nu se unesc cu principiile fundamentale a statelor civilisate, cari au de scopu principalu progresul pe terenul moralei și alu civilizației... Stãrile de ațî pe terenul acẽsta, sunt unã adevãratã draconismu în Ungaria.”

N'o dicem noi acẽsta, o dicu însuși aceia, cari au aplaudat în modu sãlbatecu și nebunã toate sentințele de condamnãri „*draconice*” pronunțate de tribunalele ungurești asupra acelor fi ai poporului român, cari au apãrutu dreptatea și adevãrul pe calea publicității. Acestu „*draconismu*”, de care vorbesce numita petiție, esistã și bãntue de multu la noi, și decã vinu acum chiar concetãtenii noștri de naționalitate maghiarã s'o recunoscã și s'o spunã pe față, este, că s'au inspãmẽntat și ei însiși de „*stãrile de ațî pe tere-*

nulũ acesta”, cari „suntũ unũ adevãratũ draconismũ în Ungaria”.

SCRIRILE DILEI.

28 Ianuarie.

I. P. S. **Metropolitul Victor Mihaly de Apșa** depuse eri în Viena jurmẽntul în mânil Majestãții Sale. La sutul festivu asistarã ministrul a later baronul *Josika* și camerarul unguru baron *Orczy*. Dupã depunerea jurmẽntul Metropolitul fũ primitu de cãtrã Majestãte Sa în audiență privatã.

—o—

Cestiunea ingenunchiãrii soldãților la rugãciune a venit la discuția în sedința de alaltãeri a camerei deputãților. Deputatul *Coloman Thaly*, adevã, amintu unã gravaminã, că la comanda „*La rugãciune!*” și soldãții protestanți trebuie sã se genunchie, pe când acẽsta comandã de reglementul trupelor bosniace s'a șters. Deputatul *Ioan Hock* recunoscũ, că e guvernãmẽntu, însã nu se pote ajuta alt-cum la crulu, cãci decã *Thaly* pretinde pentru sãu 4 milioane protestanți ca sã nu trebuie sã se ingenunchie la rugãciune, va bitorul chiar așa pote pretinde pentru ceilãți credincioși, împreunã cu greco-catolicii și greco-orientalii, în numãru de 1 milioane, ca sã potã face rugãciunea ingenunchiãndu. Deri aci nu s'ar pute de lega alt-cum cestiunea, decãtu numai împãrtind regimintele dupã confesiuni, și încãtu sã se potã dice: artileriã protestantã, honveđi catolici, gregari luterani, și valeriã ușorã jidovescã etc. Dupã acẽsta se nãscu unã tumult mare, urmã o discuțiã în continuã intreruptã, la care la parte și ministrul honveđiloru, baronul *Fejervary*, care dice, că în cestiuni de atã naturã tot-dẽuna trebuie sã se ia în considerare majoritatea din care e compus regimẽntul. Faptul acẽsta s'a practisatũ mai înainte, și trebuie sã rãmãnã și pe viitorũ. Cu acẽstea dezbaterã trecũ la alt obiectũ.

—o—

Zãpadã mare. În sãptãmãna acẽstã avurãmũ o zãpadã estra-ordinarã de multã atãtu la noi în Ardealũ, cãtu și în România. Comunicațiunea pe linia feratã a fost din cauza acẽsta, intreruptã în mai multe locuri și posta amã primitã cu întârziere mare, er într'o di posta de cãtrã *Budapest* nu ni-a sositã de locũ. Cu deosebire în *Cãmpia*, dupã cum ni-se scrie, zãpada estã așa de mare, cum nici cei mai bẽtrãni omeni n'au pomenitũ în viața lorũ. În unele sate locuitorii stau de mai multe zile închiș în comunele lorũ, fiind-le absolut imposibilũ de-a eși afarã din satũ din cauza zãpeții celei mari.

—o—

Unũ preotũ catolicũ înaintea curții cu jurați. Alaltãeri s'a ținutũ înaintea curții

lucrurile aceste de totũ naturale. Cãci intrãdevãrũ, ce-ar fi de noi, decã prea înțelãpta regulã: „*Rangulũ sã respecteze rangulũ*” ar fi delãturatã întru cãt-va prin principiul: „*inteligența sã respecteze inteligența*”. Cãte certe s'ar mai nasce! Și cui i-ar rãspunde servitorii mai întâiu? Dër sã revenimũ la istorisirea noștrã.

Era o di fierbinte. Într'o depãrtare cam de 3 verste dela stațiune, cãdeau cãte-va picãturi de ploie; dër în curẽndũ începũ sã plouã strajnicã și eu fui udatũ până la piele. Sosindũ la stațiune, cea dintãiu grijã mi-a fostũ sã-mã schimbũ cãtu se pote de iute hainele și sã-mã cerũ alu doilea cẽiũ.

— „*Hei, Dunja!*” strigã poștarulũ, „*pregãtesce samovarulũ și grãbesce de adu smãntãnã*”.

La aceste cuvinte apãrũ de dupã o despãrtiturã de scãnduri o fetiță, cam de vre-o 14 ani, și grãbi în coridorũ. Frumșetea ei mẽ uimi.

— „*Acẽsta e fiica ta?*” întrebai pe poștarũ.

— „*Da, fiica mea!*” rãspunse elũ cu o mãndriã mulțãmಿತã; „*ea este atãtu de cuminte, atãtu de sprintenã, sãmãnã cu desãvãrsire fericoitei sale mame*”.

Apoi începũ dẽnsulũ sã-mã scrie porunca de a-mã da cai odihniți, în timpũ ce eu imã petreceam privindũ tablourile, cari împodobeau pãrteșii modestei și curatei sale odã. Ele reprezentau istoria fiului rãtãcitũ: în celũ dintãiu unũ domnũ bẽtrãnu, cu cãciulã de noapte și în halatũ, își lua rãmasũ bunũ dela neliniștitũ tinerũ, care primi nervosũ binecuvẽntarea și punge sa. În alũ doilea era pictatã, în colorã vii, ușuraticã vietã a tinerului bãrbatũ: elũ sta la o masã, încunjuratũ de amici falși și de femei desfrãnate. Mai departe sã putea vedea cum tinerulũ ruinatũ, într'o cãmașe murdarã și cu pãlãriã în trei colțuri, pãzesse porcii și cum ia și elũ parte la ospetũ acestora; fața lui esprima o adencã supãrare și cãință. În sfãrșitũ era prezentã reintorcerea sa la tatãlũ sãu: bunul bãtrãnu ilũ întẽmpinã cu aceeași cãciulã de noapte și în același halatũ, fiulũ rãtãcitũ stã în ghenunchi; în fundũ bucãtarulũ taiã unũ vițelũ grasũ și fratele celũ mai mare întrebã pe serviorũ de cauza acestei bucurii.

Sub fiã-care din acestã tablourũ cetii eu corãspundẽtoare versuri germane. Tote aceste mi-au rãmasũ în meoriã, totũ ast-

felũ și olele de balsamũ precum și patulũ, cu perdelele lui dese și alte obiecte, cari mẽ încunjurau. Ba mi-se pare, că însași gazda imã stã înainte — unũ bãrbatũ vioiu și bunũ de inimã, de vre-o 50 de ani, îmbrãcatũ cu unũ lungũ rocũ verde, pe care-lũ împodobeau trei medãlii, ce atãrnau de nisce legãturi rupte.

Abia mẽ aședãsem, dimpreunã cu bãtrãnul meu visitiu, și *Dunja* sã rentorse cu samovarulũ. Mica cochetã observã îndatã, la o a doua privire, impresiunea, pe care o fãcuse dẽnsa asupra mea. Ea își plecã marii sei ochi albaștrii la pãmẽntũ; începui o convorbire cu dẽnsa. Și la întrebãrile mele ea rãspundea fãrã de cea mai micã perplexitate, ca și o fatã, care veduse lumea. Eu oferii tatãlui ei unũ paharũ de punsch, dẽdui *Dunjei* o cẽșcã de cẽiũ, și toți trei ne petrecurãmũ, ca nisce vechi cunoscuți.

Caii fuseserã deja de multũ pregãtiți, dër eu n'aveam potã, sã mẽ despãrtũ de de poștarũ și de fetița sa. În sfãrșitũ imã lua rãmasũ bunũ dela dẽnșii; tatãlũ imã dori o cãlãtoriã bunã, er fata mẽ însoți până la trãsurã.

În tindã am statũ locului și o rugai

sã-mã permitã, sã o sãrutũ de adio. *Dunja* sã nvoiu.... eu mã aducũ bine aminte că am mai datũ ast-felũ de sãrutãri, dër nici una nu mi-a lãsatũ o amintire atãtu de plãcutã și atãtu de adencã, ca și acẽsta....

Trecuserã mai mulți ani de atunci: împrejurãrile mẽ duserã pe același drumũ la aceeași stațiune. Ast-felũ imã adusei aminte de fiica bãtrãnului poștarũ și mẽ înveselii fõrte tare la cugetulũ, că o voi revede. Dër, mẽ gãndeam eu, pote că bãtrãnul poștarũ s'a dusũ de acolo, er *Dunja* este, probabilũ, deja mãritatã.

Chiar și cugetulũ, că tatãlũ sãu fiica au muritũ, imã trecũ prin minte, și de aceea eu mẽ apropiam de stațiune cu triste gãnduri....

Caii se oprirã în fața micei stațiuni postale....

Cãnd intrai în odaie, recunoscuĩ îndatã tablourile, cari reprezentau istoria fiului rãtãcitũ, masa și patulũ erau la același locũ; dër pe ferestri nu se mai aflau flori, și totũ ce era prin prejurũ, arãta uitare și ruinã. Poștarulũ durmea pe blana sa; sosirea mea ilũ deșteptã, elũ sã sculã....

cu jurați din Budapesta pertractarea finală în procesul de presă intentată preotului catolic Nicolau Lepsényi, care, ca redactor responsabil al ziarului ultramontan „Magyar Néplap”, scrisese în 14 Decembrie a. tr. un articol intitulat „Megtörtént”. („S'a întâmplat”), în care articolul procurorul de stat descoperi crima de laesa Majestate. Pe baza verdictului juraților, cari cu 10 contra 2 voturi declarară pe acusatul ca vinovat, tribunalul condamnă pe Nicolau Lepsényi pentru delictul de laesa Majestate, comis prin presă, la șese luni închisore de stat și plățirea speșelor procesuale.

—o—

Din Conța, în cercul Sângătinului, primim o corespondență, în care se spune, că învățătorul de-acolo Avram Zahariș nu prea stă de școlă. De astă-tornă până acum și-a luat vacanță de trei-ori. Nică în alte privințe purtarea lui nu-i prea de laudată, la cele ce pōrtă vina și preotul Petrașcu, care nu se interesază după cuviință de progresul învățământului. Mica comună Conța constă abia din 100 familii, cari la olaltă nu au mai multă ca 200 jugere pământ; cu tōte acestea plătesce învățătorului un salar de 300 fl. la an. În schimb pentru această jertfă, cu dreptul cuvântul poporul pretinde dela învățătorul său progres. S'a făcut arătare în privința acēsta Ven. Consistoriu archidieceșan din Sibiu, și e bine, că s'a făcut. Consistorele nōstre sunt mai mari școlerlor confesionale din diecesele lor și decă e vorba de plānger, acestea numai și numai la consistoriile nōstre sunt a se face. Durere însă, că între Romāni din Conța s'a aflat și un pēcătoș, care — după cum ni-se serie, — nu s'a mulțumit cu plāngerea înaintată la Consistoriu, ci a pirit școlă romānă și inspectorului ungureș din Aiud, ba chiar și ministrului ungureș de culte. Acēsta este o curată tradare, pentru care cel ce a făcut-o merită urgia și disprețul tuturor Romānilor. A te întōrce cătră dușman și a cere judecata lui asupra fraților tēi, însemnă a-ți vinde frații dușmanului. Fie:

—o—

O dramă la Tecuci. Cetim în „Lupta”: Alaltă-eri sēră mai multă lume era adunată în Tecuci la d. Al. Papadopol-Calimach, cunoscutul istoric și membru al Academiei. Pe la orele 12 invitații plecară și dōmna Papadopol-Calimach se retrase în odaia și se culcă imediat. După căte-va minute servitōrea intră și-i ducă ceaiul. Dōmna Papadopol-Calimach murise în urma unui anevrism. Servitōrea a dat alarma, d. Papadopol-Calimach și d-ra Papadopol alergară în odaia de culcare. Desperarea domnișōrei Calima h întrece ori-ce închipuire. Ea își iubea fōrte multă mama și

mōrtea ei pe neașteptate o atinse profund. A doua zi de dimineță și d-șōra Papadopol fū găsită mōrtă. Pe o mēșuță din odaia ei se găsi o scrisōre adresată d-lui Papadopol-Calimach, în care i spunea, că neputēndu trāi fără mama ei, a hotārit sē se sinucidă. Se dice, că d-șōra Calimach ar fi beutū în o cantitate mare din nisce doctorii, cari conțineau otravă și cari erau în casă. Iși pōte ori-cine inchipui, în ce stare de desperare se află nefericitul soț și părinte. Elū pierdū în căte-va ore pe ființele cele mai scumpe și în nisce împrejurări din cele mai triste. D. Papadopol-Calimach este bolnav, fōrte slab și grozav de abătut.

—o—

Italiani în Romānia. După un raport al ambasadurului italian din Bucureșci, se află în timpul de față în Romānia 6000—7000 lucrători italieni, a căror lēfă în termin de mijloc este: pentru zidari 6—7 Lei pe zi, pentru cei ce sfarmă pētră 4 Lei 50 bani până la 5 Lei 50 bani pe zi și pentru cei ce taiă în pētră 8—10 Lei pe zi etc.

—o—

Nafragiul corabiei „Elba.” Gazetele germane sunt fōrte indignate asupra căpitanului vaporului englezesc „Crathie” — care s'a fost isbit cu ciocul în corabia germană „Elba” și a pricinuit astfel cufundarea ei — care, deși vaporul lui n'a suferit mare stricăciune, totuși a plecat cu el mai departe și n'a făcut nimic pentru scāparea pasagerilor de pe „Elba”. Și foile franceze condamnă purtarea acēstui căpitan englez și dicu, că e, timpul, ca Anglia sē învețe odată pe marinarii, ei ca sē se scie purta după obiceiurile popōrelor civilizate. Interesante sunt depunerile cătorva dintre puținii pasageri ai „Elbei”, cari au scāpat ca prin minune d-lū Wevera, singurul dintre cei 82 pasageri din Austro-Ungaria, care a scāpat cu viața. Dīse cătră un gazetar din Londra: „Voiesc sē spun hotārit, că marinarii de pe „Elba” s'au purtat laș, ēr cei de pe vaporul englez „Crathie” s'au purtat brumai multe viet s'au pierdut prin lașitatea și negligența marinarilor de pe „Elba”. Numai 25 minute după ciocnire s'a cufundat „Elba” și marinarii în tot timpul acēsta n'au făcut alta, decātu a încerca sē și salveze propria lor viață. Acēști omenī nu merită numele de marinari și oficeri. Pe lângă o disciplină cuvenită s'ar fi putut slobozi în mare în 25 de minute tōte barcele de scāpare”. Totu așa susține și pasagerul Hoffmann, că și-a pierdut femeia și copilul numai prin negligența oficerilor și lașitatea marinarilor. Totu așa spune și singura damă, care fū scāpată, Miss Bōcker. — Intre cei 81 pasageri din Austro-Ungaria, bărbați, copii și femei, cari

au perit, s'au aflat și căți-va Romāni. După listele publicate acēstia ar fi: Angel Precup și Mihaiu Bartu din Ardeal și George și Iōn Cismariu din Ungaria.

—o—

Balul Reuniunii femeilor romāne din Zēnesci, ce era sē se țină astăzi, s'a amānat.

—o—

De poveste sē fā! Pentru-ca sē scie „tōtă lumea”, ce pātesc pețitorii din vremile de azi, ētă publicăm aci următōrea „posnă”, pe care ni-o împārtășesc un plugar de-ai noștri din comuna Gurghiu: „In comuna Gurghiu se află un tiner cu numele Dumitru. Acēst Dumitru s'a întors toomai acum din oātane și l'a ajuns dōrul, ca sē se însōre. Tatăl sū i-a dīst: Bine, fētul meu, însōră-te! Și au plecat la pețite amēdoi, el și cu tatăl sū. Când au plecat era Duminecă dimineță. In acea zi au pețit trei fete, dēr nic pe una n'au cāpētato. Luu s'au dus mai departe, Marți mai departe, Mercur mai departe și totu așa au umblat până Sāmbātă. In fī-care zi au pețit cāte dōu fete și așa în șese zile din sēptēmānă au pețit cu total 15 fete, și nic pe una n'au cāpētato. De când Dumitru s'a întors dela cātāniă nu-i mai puteai ajunge cu degetul la nas și dicea, că pe cine el și-a pune ochii, numai decātu o va și cāpēta de nevastă, dēr ētă că sumețul rēmāne de cară pe jos.”

—o—

Musica militară va cānta de astăzi incolo în fī-care Duminecă și zi de sērbatōre sēra în restaurantul Fleischer.

—o—

Colera la Constantinopol. Din cauză că la Constantinopol s'a ivit colera, consiliul ministrilor din Romānia a decis următōrele: 1) Portul Constantinopol se declară contaminat de coleră; 2) Se vor închide porturile Constanța și Mangalia pentru proveniențele din Constantinopol; 3) Se vor aplica în portul Sulina, pentru tōte proveniențele din Constantinopol și din ori-care alt port din Marea Neagră, crise de aștrucțiune pentru desinfecțarea bastimentelor, a călătorilor și efectelor lor în porturile maritime și fluviiale. Mēsurile prescise prin decisiunea de mai sus a consiliului de ministri s'au pus în lucrare a începere din 25 Ianuarie v. 1895.

Srātă dansată în Predeal.

Isēm de Mercur 1 (13) Febr. se va da o sātă dansată internațională în salōnele trii Predeal de cătră funcționarii romāni unguri.

Chitatal internațional arangiator al acēi sērate face apel cālduros cātră tōtăfaniliile și tōți domni sē bine-

voiescā a lua parte la acēst petrecere și a considera acēsta drept invitare personală. (Prețul de familie 3 Lei și 1 Leu 50 b. de persoană. Ținuta simplă).

Orchestra Musicei regimentului 7 de Prahova va cānta. Comitetul va îngriji de găzduirea bună a tuturor visitorilor. Comitetul.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 9 Februarie. După încheierea agendelor actuale, cel mult în douē sēptēmāni se vor începe din nou în camera magnaților debaterile asupra legilor bisericesc-politice.

Bucureșci, 9 Februarie. Marți se va începe în cameră debaterea asupra legii minelor. Foile opoziționale anunță, că în casu când va fi primită acēstă lege de cătră majoritate opozițiunea națională liberală va părăsi parlamentul.

Berlin, 9 Februarie. Mai mulți profesori de valōre publică o declarațiune contra proiectului de lege privitor la rēsvrētōri, în care arată, că acēsta nu va împedea escesele, ci le va promova.

Roma, 9 Februarie. Diarul de aici „Tribuna” desminte scirea despre logodna moștenitorului de tron italianu cu princesa de Maude.

Bruxella, 9 Februarie. Ministrul de esterne declară în cameră, fiind ascultat cu atențiune generală, că în timpul cel mai apropiat va așterne proiectul privitor la aneșarea Statului Congo.

Londra, 9 Februarie. În Londra domnesce un frig estra-ordinar. Au înghețat o mulțime de omeni.

„Fōia Poporului” din Sibiu s'a molipșit, cum se vede, dela „Tribuna” și a început de un timp încōce sē lățesc și între popor pofta de certe și zizanii, de care sunt stăpāniți căți-va gazetar neștri și necunoșturi de acolo.

Unul dintre acēstia, care se subscrie Russu Șirianu, se încumetă, în numărul trecut al „Fōii Poporului”, dela 22 Ianuarie (3 Februarie), a încurea mințile cetitorilor țēreni ai acēstei foi cu palavre și bērfeli despre nisce „rētaciți”, între cari însiră și „Gazeta Transilvaniei”, susțind că mai obraznică minciună despre ea.

Se dicea, că „Fōia Poporului” s'a înființat sub aripel comitetului partidei nōstre naționale. In programul acēstui comitet însă nu scim sē fā și nutrirea de certe și de zizanii între frați. Cu a cui voi și din a cui însărcinare aștă dēră la desbinare acēl Russu Șirianu?

Intr'adevēr, dēnsul era Simeon Wjriu, dēr căt de tare îmbētrānise! In timp ce elū așea în ordine hārtiile, pentru-ca sē-mi transcrie ordinul meu, de-a procura cai odihniti, îi observai eu cu atențiune pērul cārunt și adēncile încrețituri de pe fața sa, care deja de mult nu mai era rară, precum și spatele sū încovoiat, și nu m'am putut rețin de a mē întreba mirat, cum do trei până n patru ani l'au putut schimba, pe elū, bărbatul atāt de puternic și de robust de odinōră, într'un slab bētrān?

— „Dēr nu mē mai cunosc?”; îl întrebai. „Suntem dōr vechi și bun cunoscuți”.

— „Sē pōte!” rēspuse elū ursuz; „acēsta e drum de țēră; deja mulți călētōri s'au oprit la mine”.

— „Este totu bine Dunja ta?” continuai eu.

Bētrānul bărbat sē întunecă.

— „De sigur că s'a mārītāt!” dīse atunci.

Moșnēgul sē prefăcu, că nu m'a audīt întrebarea și continuă de a ceti, mormānd, porunca mea. De aceea înce-

ta cu întrebările și cerui o cēșcă de cēiu. Un simțēmēt de curiositate mē neliniștia și speram, că ceva pūnsch va reuși, sē deslege limba vechiului meu cunoscut.

Și în privința acēsta nică nu mē înșelai. Bētrānul nu refuză paharul oferit. Acum observai, că romul încep sē stāpānescă mormāitōrea lui ființă. După alt doilea pahar deveni vorbāreț; dēnsul își aduse aminte de mine sū sē făcea că și aduce aminte, și ast-felū aflai eu dela elū istoriōra, care atunci mē preocupă și neliniștea într'un estraordinar.

(Va urma.)

Istoria și urmările beției.

II.

Am dīst la început, că beutiile sunt de douē feluri: naturale, cari nu sunt așa stricăciōse sănētății, și artificiale, cari în parte mare sunt otrăvītōre.

Până când Romānul își cultivă viile și scotea din ele vinu de cel bun, de care decă bea mult „mīrosă a pământ”, ēr din droj-

diile făceau rachiu cu cāldarea, elū erōș și frumos la față, ca un or, ēr copiii îi puteai da pe c. de-a trāvala, că erau ca petrile când însă viile a început pustii floxera; de când s'au i taxe asupra fabricării rachiu de prune, de drojdii și pōmomānului nu se mai pōte velsi beuturi sănētōse, ci, decă vrē ea, e silit sē alerge la beutiile din spirt și vēndute în parēa mai mare de cătră Jidan în cele mai multe casuri le fā și otrăvesc.

īrile beției din spirt sunt fōrtgubītōre nu numai din pur vedere individual, ci și naț Comisiunile de asentare au tatū, cu ocaziunea recrutării în ținuturile bāntuite de bețiorii ajunși la asentare sunt de slăbiți și neputinciot numai puțin din ei se pota.

Instatat mai departe, că cē multe omoruri, tăciunării (a) sinucideri, nebunii etc.,

se întâmplă în ținuturile, unde se bea mai mult rachiu, și se întâmplă mai ales Dumineca sēra, când cărciumele sunt îndesuite de omeni, ēr bisericile pe cele mai multe locuri stau gōle. Dēr rēlū nu se opresce aci. Sunt unii părinți atāt de nesocotiți încātu, când se duc la cărciumă, iau cu ei și pe copiii lor mai mic, și acolo le dau și lor sē bea, ca sē se învețe de micuți cu acea otravă.

Și acum sē întrebăm, ce pōte fi ore cauza, că beutura a luat așa întinderi mari în sīnul poporului? La acēstă întrebare, ne vom încerca sē rēspundem în următōrele:

Sunt unii dintre țēranii noștri, cu deosebire cei mai sēraci, cari nu au case destule de plăcute și sănētōse, și astfel pe timpul iernei se mai duc sē ședă în cărciume, pe cari însă în cele mai multe locuri nu le află mai curate, decātu casele lor; sunt comune, unde țēranii noștri nu au alt loc de adunare și petrecere, decātu cărciumele; sunt apoi și unii țērași leneși, „guri cās-

24 Ianuarie 1895.

Conferința la Ateneu.

București, 25 Ianuarie 1895.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.)

24 Ianuarie este una din cele mai mari sărbători ale Românilor, — căci în 24 Ianuarie se unesc principatele române și totu în 24 Ianuarie, acum 4 ani, se pun temelile „Ligei” pentru unitatea culturală a Românilor.

Ei bine, sentimentul românesc a știut să se manifeste și de astă-dată, și a sărbătorit solemn pe 24 Ianuarie 1895.

La Ateneul Român s'a ținut o escelentă conferință, de către D-nul Ionescu-Gion. Sala era înțesată de lume, mare parte stau în picioare. Mai întâi „Liga Culturală” își espune serbarea din această zi și se cetesc telegramele — în număr foarte mare — venite din diferite părți. Reprezentanții „Ligei” sunt viu aplaudați. D-nul Gion își începe apoi conferința. — Când vine la tribună e aplaudat.

D-sa mulțumesc „Ligei Culturale” pentru însărcinarea onorătoare ce-i face și auditorului pentru frumoasă primire. Spune că va vorbi despre *Românismul în trecut și în prezente* și dice, că mai înainte de toate, trebuie să facem deosebire între *romanismul și românismul*.

„Românismul — dice — începe dela anul 274 și numai de atunci începe viața și lupta pentru existență a românismului. Sunt de atunci și până acuma 1621 ani, un lucru de mare importanță, căci se mișcă arete în istoria universală un alt doilea popor, care în decurs de atâți ani, se fi stat neclintit într-un loc, cu aceleași datini, obiceiuri, moravuri, cu aceeași limbă și religie. — Să mi se arate un alt popor, care se fi suferit atât de mult, atât de teribil ca acesta! Și cu toate acestea națiunea românească a stat ca o stâncă de piatră, a resistat uraganelor teribile, ce s'au năpustit asupra ei, și națiunea românească trăește și va trăi!”

D-sa urmează: „O singură dată această națiune, acest mare popor, se părea că-și va perde cumpătul, și în adevăr a fost grozav amenințată națiunea, a fost amenințată românismul, și grație numai strămoșilor noștri și energiei lor, noi încă suntem Români!” (Aplause) Se știe, că este o lege de superioritate. Acesta e cam așa: „O națiune se nimicește sau se pierde atunci când e în legătură cu vecinul cu un alt popor superior ei în cultură.” „Lucrul e foarte adevărat” urmează D-nul Gion, și noi am fost amenințați de „Slavi. Aceștia vecini cu noi și superiori în cultură erau să ne contopescă, să ne distrugă. — Dar grație providenței, noi astăzi suntem salvați. Au știut cei de atunci să scape și de acest pericol. —

„Dar erăși este foarte adevărat, că avem multe elemente în limbă, în religie și datine, dela acel popor!” — „Dér nu toate provinciile românești și toți Români au fost amenințați sau au primit elemente dela această națiune. — Nu, avem pe Transilvăneni cari n'au primit nimic și nici n'au adoptat elemente străine, sau pôte că prea puține unguresci, dér cari n'au nici o influență asupra lor, căci țerantul dice: „Vorbesc unguresc, dér sunt Români!”

D-nul Gion, vorbindu de Transilvania, urmează apoi așa:

„Nu e țeră, sau națiune, care se fi fost mai mult bătută de hórde străine, nu e popor care se fi suferit mai mult, decât a îndurat Transilvania și Transilvănenii!” (Aplause). — E imposibil a-și inchipui cineva suferințele acestui popor, și pôte că numai un Orațiu, un Dante sau un Shakespeare, se pôte cânta și scrie durerile acestui popor!” (Aplause). „Și elu nici odată, n'a avut un rezim, un sprigin, un ajutor, ci continuu singur a căutat să se susție, și a fost atât de tare, că timp de 1621 ani elu n'a perit, trăește și va trăi!” (Aplause). „Și mai scim erăși, că nefericita națiune nici astăzi nu și-a găsit o alinare a suferințelor, că și astăzi luptătorii lor, ca și altă-dată, zac în închisori!” (Aplause). D-sa urmează: „Dacă s'ar institui astăzi un tribunal, ca acela, pe care Enric IV regele Franciei voia să-l institue la Aix-la-Chapelle, și în care reprezentanții tuturor țerilor ar fi întrebați, ce au făcut în totu decursul anilor vieții de a lor națiune, știți ce ar răspunde Transilvania: „Am trăit”. Și atâta tot? E prea puțin? — Nu, atâta e prea mult. Și apoi, când ar descrie suferințele și timpurile, prin cari a trecut, i s'ar răspunde: „E destul!” (Aplause prelungite).

Vorbindu apoi și ceva despre Ungaria, „Ungurii, dice, în anul 1896 fac serbarea Milenarului Arpadu” adevă 1000 ani dela venirea lor în Europa. Și pentru acest an, atât de strălucit pentru națiunea maghiară, ce națiunea... dependentă 1000 ani”, fac pregătiri grozave. Așa o spun ei, că a fost regatul Sf. Istvan (Ștefanu) 1000 de ani independent, dér noi să cercetăm istoria, care ne e martoră, și să vedem de ne spune că elu a fost în decursul acestor ani liber și independent.” — Aici D-nul Gion citează mulțime de argumente între care și acestea:

„Mai întâi, dice densusul, vom lua congresul dela Vestfalia la anul 1648 și la care congresu toate națiunile au fost reprezentate. — Ei bine, s'au găsit între diplomați până și reprezentanții celorl mai mici republice independente — dér de reprezentanții Ungurilor, nu s'a dat. Ce însemnă asta? De, in-

semnă cam rău. Nu era liberă și independentă Ungaria, de aceea nu-și trimisese reprezentanții! Apoi vă voi spune lucruri cu multă mai curioze: Chiar în diploma Leopoldin se găsește spus despre Transilvania, principat liber și independent. — Bine înțelesu mai târziu s'a falsificat această diplomă, și când s'a cerut originalul, au început a da din umeri. Apoi ei au fost bătuti și supusi de Soltimanu Magnificulu sultanul Turcilor, care la Mohaci a bătut și omoritu pe Ludovicu copilul; ér Ungaria a fost transformată în pašalicu turcescu, cu capitala Buda. Așa dér cam sumă rotundă timp de 340 ani acestu regat al lui St. Ștefanu a fost supus, ér nu independent, cum spun ei. — (Aplause.)

Trece apoi la Românism în prezente și arată cum a ajuns regatul României unde se află astăzi. Vorbindu și despre Români asupra dice: Transilvania e nefericită țeră, numai suferințele ei nu mai încetă! — (Aplause sgomotoasă!)

D-lu Gionu adause între altele:

„Dacă stați de vorbă c'unu Unguru, trebuie să fiți prevădători. — De sunteți în străinătate atunci discutându de chestia națională, elu va dice: Noi suntem șovinisti. — Dér, dacă sunteți la elu în țeră, atunci să te ferescă Dumnezeu! — Se nădușe, se întărită, se învrăjbesce, atunci tună, detună, și 'ți răspunde cu infamiile dela Turda, cu bolovanii dela Clușiu și cu temnițele dela Seghedin”. — (Aplause prelungite.)

În fine d-lu Gionu espuse ținta mărătă a „Ligei” și mulțumesc călduros acestei instituții de mare merit, pentru însărcinarea, ce i-a dat, de a desvolta o conferință.

Oratorul este viu aplaudat. Acestă conferință începută la 9 ore, se termină la 10. Fia-care se depărtază ducându cu sine amintirea zilei de 24 Ianuarie.

C. Romulus.

Finitul unei otrăvitoare.

Timp de mulți ani ducea familiaunoscută și vădută Joniaux din Antwerpen (Belgia) o casă strălucită, în care se înveteau cei dintâi membri din societatea acelei orașu. Acum deodată steana strălucitoare a acelei case, madama Joniaux, după o cercetare judecătorească de aproape un an, zilele trecute a fost condamnată la mórte din partea judecătoriei pentru trei casuri de otrăvire, făcute din lăcomie de câștig. Victimele, pe cari le-a omoritu acea femeie fără de suflet, au fost: sora ei Leonia, fratele ei Alfred Ablay și unchiul ei Jacques van Kerckhove.

Dama de salon, femeie cu spirit, fiica unui general, actuala soție a șefu-inginerului din Antwerpen, foste soție a unui învătăț și scriitor mort, și-a otrăvit

amintirile rude, — astfel susține acusa, și în urma aceste și-a pronunțat judecătoriasentința, după-ce apărătorul acuzatei, ministrul de odinioră Graux, pledă nu pentru momente ușurătoare, ci, lucru de mirat, pentru achitare, și după ce însa-și acuzata combăt cu succes câte-va detaluri din acuză. Și când o transportă pe condamnată pe caru înderăt în temniță, mulțimea agitată, adunată înaintea curții judecătorești, erupse în strigăte sëlbatice: „Ucideți otrăvitoare!”

Otrava este o armă periculoasă în mâna criminalilor, și ómenii în toate timpurile și-au îndreptat cea mai neîmpăcată ură asupra otrăvitorilor. Cu câtu mai mare trebuie să fiă în casul de față ura și scórba ómenilor față de madama Joniaux, față de ființa miserabilă, care pregătise otrava fratelui surorii și unchiului ei și li-o dădu între cuvinte dulci și lingșitoare!

Márturisirile făcute de femeia denaturată, și de aproape trei sute martori ascultați, aruncă o rață interesantă asupra mișeriei strălucite, ce domnia în casa Joniaux. Tóte faptele femeii ticlósse, precum jocul cu carți false, manoperele înșelătoare față cu comercianți și liferanți, împrumuturile neconținute — toate aceste dovedesc, ce luptă grea purta madama Joniaux pentru de-a puté trăi pe picioru înalt. Nisuița această, de-a duce casă mai mare, de cum permit venitele, s'a constatat adese-ori în toate orașele mari și au dus în cele mai multe casuri la unu finit trist.

Ce a fost și ce este robia?

Robia este starea omului sub stăpânirea altui om. Ea este nu numai o piedică la libertatea omului, cum este în societatea noastră de ad starea celui nevirstnicu, a femeiei măritate, a celui pus sub epitropia, sau a mulțimei locuitorilor din țerile supuse stăpânirii boerilor, dér este o ridicare totală a acestei libertăți. Robul este pus în rândul dobitócelor; este unu lucru, lucrul stăpânului său; se scoatescă printre uneltale de muncă.

Robia a fost și este, din nenorocire, peste totu pământul. Ea se găsește în toate țerile, dér n'a fost și nu este totu d'unu felu la tóte. În țerile locuite de sëlbatice, cari trăescă mai numai cu vênatul, vrășmașul biruit este omoritu; ér femeile se cruță și s'adaogă la acelea ale hordei biruitoare, ca să facă totă treba casei. În starea în care omul trăia cu păstoria turmelor de vite, nu se luau robi, decât pentru a 'i vinde: unu exemplu este vinderia lui Iosifu de către frații săi la nice negustori Ismaieliti, cari 'lu revéndu lui Putifar în Egiptu. Grija turmelor era o muncă, la care erau de ajuns ómenii familiei. Când însă ómenii începur a trăi din munca pământului, atunci se simți pu-

cate”, cari necăutându-și ceva de lucru la ei acasă, se duc de sed, sau béu prin cârciumă.

Sunt casuri anumite, când omul pôte întrebuița pentru restaurarea puterilor pierdute, în porțiuni mai mici, chiar și rachiul, dér această o pôte face și la elu acasă. Astfel călătorului ostenit de drum, muncitorului de zi și ostașului ostenit îi priesce bine câte-o porțiune de rachiu, care ajută mistuirea bucatelor consumate. La început se și întrebuița rachiul numai ca medicină pentru stomac, și numai mai târziu ómenii au început a-lu întrebuița ca o bețură amețitoare.

Întrebuițându-se înainte de fiăcare mănăcare rachiu, stomacul se dedă cu elu, ca și calul cu ovésul, și îndată ce nu mai primesce rachiu, e bolnav și numai cu greu vré să mistue bucatele. Din asta causă și auđim adese-ori pe bețivi dicendu: că ei mai bine nu mănăcă, decât să nu bea, și îi vedem de multe-ori ședendu diua întregă în cârciumă nemănăcați. Care va să dică:

stomacul lor fiindu dedat cu rachiu, dela unu timp slăbesce și nu mai e în stare să mistue bucatele mai tari.

Sunt mulți bețivi, cari după ce ved, că au călcat c'unu picior în grăpă, s'ar lăsa bucuros de bețură, dér nu se mai pot, căci au ajuns robi ai stomacului, care cere mereu totu numai bețură, pe care o pôte mistui mai ușor. Etă pentru-ce bețivii, după-ce se desbată, nu pctu mănca altceva decât sau numai lapte dulce, sau vre-o zamă acra.

După acestea va fi bine să vedem, cum se produce în capul omului beția, care e de două feluri: ordinară și acută, sau mortală.

Omul, bëndu mai mult rachiu, acesta ajunge în stomac și împreunându-se cu sângele, îl dă țeră; totu așa face și cu creierul, unde încă produce iluziuni (vedeni), idei estra-ordinare, scâtei dinaintea ochilor, vuetu în urechi și mai pe urmă o amețelă așa de mare, încatu de multe-ori nici nu pôte merge pe picioarele sale proprii.

Unii bețivi, după ce se îmbată, sunt foarte aplecați spre certe și bătăi, cari se sfirșesc de multe-ori cu înjunghieri și ucideri. Când vré să mergică, omul bétu se ține foarte sigur, dér cea mai mică piedecă îl face să se poticnescă, să cadă, și ne mai putendu-se ridica țeră ajutoru strein, adorme pe loc într'o nesimțire și slăbiciune totală, cari îl fac nepăsătoru pentru totu ce se întâmplă împrejurul său.

După 5—6 ore, bețivul se pomenesce într'o stare de totu tristă și posomorită, fiind-că trupul lui întreg e în nerânduială, ér mâinile și picioarele încep a-i tremura; elu doresce mereu apă, ca să mai domolescă furia spiritului. Dér apa prea multă face turburare stomacului nededat cu ea, și bețivul începe de nou a se tãmadui cu rachiu. Ađi așa, mănă așa, până când se face bețiv în înțelesul strinsu al cuvântului.

Făcendu odată începutul, bețivul devine totu mai lăcom; elu ar bé totu mai mult, până când

odată atâta bea, încatu nu mai e în stare a-lu suporta și atunci se întâmplă întocșicațiunea acută, sau cum dice poporul, se aprinde rachiul în elu și móre.

Etă și câte-va semne mai însemnate de ale bețivilor: fața, nasul și buzele sunt cam umflate și de colóre roșie albastră; mintea le este pururea întunecată și zăpăcită; sunt posomoriti și tristi, mâinile încep a se slăbi și mai pe urmă a tremura; rësufarea, sudorea și mai pe urmă trupul întreg le mirósă a rachiu. În sfârșit urmează sau o mórte gróznică, plină de chinuri și dureri, sau o alienațiune mentală (nebuniă). Acesta este sfârșitul heutorilor de rachiu.

Intr'o casă de nebuni s'a constatat, că jumătate dintre bolnavi au fost bețivi de rachiu; de-ase-menea s'a constatat, că a cincea parte a sinuciderilor se sêvrșesc în stare de beția.

Dér să vedem acum, intru câtu rachiul, luat în porțiuni mai mici, pôte fi în anumite casuri și folosi-

termicî nevoia de robî, cari se și făcură. Când munca câmpului ajunsese celî dintăiu mijlocu de hrană, se căutau într'adinsu robî pentru a munci și a hrăni pe stăpânitorî, și de atunci robia crescî, din ce în ce, pe măsură ce se înmulțiră omenii, se făcură orașe și se îndeletniciră mulți cu meșteșugurile.

Deosebite împrejurări, și pornirea omenilor de bine, au făcutu ca în țările europene, robia, în felul ei vechiu, să nu se mai păstreze, decâtu ca pedepsă pentru făcători de rele; numai ocazii mai sunt siliți să facă munca de robî. În țările răsăritului însă, în Africa, ea se mai găsește încă. În America n'a fostu desființată decâtu de vr'o 25 de ani. În România se știe, că Țigani nu s'au desrobitt decâtu la 1847, adevă de 47 de ani.

Celî dintăiu robu a fostu femeia. Bărbatul, mai puternic și-a însușittu o stăpânire fără margini, îndeletnicindu-se singur cu trebuințele din afară ale casei, mai alesu cu acelea de rășboiu. Femeia, mai slabă, supusă voinței și bunului placu al bărbatului, a trebuit să facă treburile cele mai grele, ca unu dobitoču de jugu. Ea trebuia să aibă grija tuturor greutăților cerute pentru gură și îmbrăcăminte. Cu toate astea, femeia nu era socotittă de robă în adevăratul înțelesu alu cuvântului.

Robia a fostu o urmare a rășboiului. După uciderea mai multor vrășmași în luptă, rămănea o parte, care, seu de ostenelă seu de frică, nu mai lupta. Pe aceștia nu i mai ucideau biruitorii, ci îi luau și i puneau, să muncescă pentru ei. *Herbert Spencer*, unu cărturarū englesu, crede și scrie, că robia a fostu o urmare de căpăcănăria, adevă, biruitorii, mănăcatori de omeni, luau robî din rășboiu și i păstrau, ca să-i mănănce pe rând; dér punându-i să muncescă, în acestu timpū, până să-i viă rândul fiă-căruia, au băgat de seamă, că puteau avea mai multu folosu din munca lorū, decâtu din carnea lorū. Incepură deci ai păstra ca robî, adevă, ca dobitocele de jugu. Indienii așa numiți *Nutquazi* erau în acestă stare, când Europeanii deteră peste dănsii. În America, din când în când ei ucideau pe soli și-i mănăcau. Se crede, că la începutu nu se luau robî din hordă, decâtă cei ce nu luptau; bărbatii în stare de a lupta erau dați morții. Ast-felū era obiceiul la *Patagoni*. Dér, încetul cu încetul căpăcănăria peri, și se începură a se lua și a se păstra robî și bărbatii voinici, cari erau mai folositori, decâtu ceilalți.

De atunci începură de a-se socoti două feluri de omeni în întocmirile lumesci: muncitorî și diriguitorî poruncitorî. Robii fură îndatoriti a face totă munca trebuitoră pentru hrana și întreținerea obștei. Astfelu se găsesoc și astăđ *Chinuchii* din America de nordu, nămurile, ce locuesc

Belucistanulū, Felatahi din Guinea și o mulțime de alte horde. Cu formarea acestui felu de păturî de omeni, supuși numai la ascultare, a începutu *deosebirea dintre diriguitorî și muncitorî*, cari se găsesoc pretutindenea și astăđ.

Robia fî unu mijlocu de înjosire alu omului. Prin robia se începî împărțirea omenilor în mai multe feluri de clase, nebucurându-se toți de aceleași drepturi și datorii.

EDUCAȚIUNE.

Unu cuvântu învățătorilor.

IV.

Când vedu, o iubiți amici! cum se prepară cei mai mulți dintre voi pentru a lorū misiune, nu potū altfelū, decâtu să vă compătinescū atâtu pe voi, câtu și pe nenorociti copii, cari se vorū încredința supravegherii vōstre. Voi învățați limbile clasice, ceva geografă, istoriă și matematică, celū multu și ceva franțuzesce și musică, urmați unu cursu de filosofă și teologiă, și credeți, că v'ați formatu îndeajunsu spre a fi educatori.

Dacă vi-se dă spre a'i educa, Ioanū, Demetru și Petru, copii de cinci ani, ce vreți să începeți cu ei? Ce puteți utiliza din totă a vōstră învățătură în acestu cercu de activitate? Aprōpe nimicū. Acești copilași ținū încă cu totulū de lumea visibilă, prin a cărei privire își desvōltă cea mai nobilă parte a lorū și prin care trebuie să capete dispozițiune pentru reprezentările abstracte — însă voi sunteți străini în această lume visibilă. Obiectele, ce vă încunjură ținū, vă sunt necunoscute și la multe din ele nu le știți nici numele. În casulū acesta voi umblați cu copii prin natură, întocmai ca unu țeranū prin galeria de tablouri din Dresda. Ia uitați-vă la pasărea, ce stă pe crângă, întreabă Dumitru, cum se numesce? N'o cunoscū, e răspunsul. Veselū vine Ioanū, sosindū cu o plantă în mână, și întreabă: cunosceti această plantă? Și elū primesce același răspuns. Voi le puneți la dispozițiune în locū de flori, cărți, și în locū de lucruri, semnele lucrurilor, pentru a cărorū cunoscere n'au nici cea mai mică plăcere. Atunci se producū neînțelegeri în relațiunile în care ați fi pututu să fiți foarte fericiți, căci copii nu potū să iubescă pe unu omū, care nu se pricepe să-i întrețină într'unu chipu plăcutu lorū, și voi tratați cu aversiune pe copii, la care

învățătura vōstră a produsu unu foarte puțin efectū.

Așa dér, amici! urmați sfatulū unui bătrānu educatorū și studiați mai multu lumea visibilă. Procurați puterilorū copiilorū, ce tindū să fiă desvōltate, unu îndeștătorū exercitiu, și atunci veți afla de sigurū, că știți să vă ocupați cu ei în modu plăcutu și folositorū și că nu vă vorū mai fi împovoratori, ci din contră le veți procura cea mai plăcută distracțiă. Dacă observați dorințele școlarilorū vōstri și starea lorū ținū, atunci veți găsi îndeajunsu ocaziune spre a i ocupa.

În orele de studiu voi cereți, ca ei să fiă totū-deuna liniștiți și să stea bine. Contra acestei cereri se opune întreaga lorū natură, care e absolutu activă, inclinată spre activitate și neaccessibilă de a fi numai pasivă. Veți desgusta pe copii și veți provoca nemulțumiri, dacă veți persista în cererea vōstră. Căutați de a i ține într'o continuă acțiune și atunci veți fi mai mulțumiți unulū cu altulū.

Așa dér, nu le țineți prelegeri și nu pretindeți, ca ei să vă asculte numai, ci faceți, ca lecțiunea vōstră să fiă o continuă conversațiune la care să ia parte, când unulū, când altulū din școlari; faceți încă ca toți școlarii să procedeze după metoda Pestalotziană, și anume, ca din timpū în timpū să pronunțe în corū, aceea ce le-ți spusū voi*.

Reprezentarea figurativă a apostolilor.

(Din „Iconologia creștină“ occidentală și orientală de Dr. Sever Mureșianu.)

Sântulū Petru și Sântulū Paulū.

Dintre toți apostolii Petru și Paulū s'au reprodusū mai desū în picturile creștine. Pe ei îi întâmpinămū adese-orî la oaltă în una și aceeași pictură, pentru-că celū dintăiu a fostu numitt de Christosū capulū bisericei, ér alū doilea fiindū mai învățatū, a propovăditū mai cu succesū cuvântulū lui Dumneđu la poporele păgāne.

După învierea lui Isusū, Petru a fostu conducătorulū apostolilorū, ceea ce reese din diferite momente principale, ce le aflămū în „faptele apostolilor“, în carū S. Petru ia mai întâiu cuvântulū, seu spune părerile lui decizitoare. Elū a fostu fiulū unui pescarū din Capernaum și mai înainte de a deveni discipululū lui Isusū a trăitt din pescuitū. (Mateiu IV, 18; Marcū I, 16; Luca V, 1—11). S'a chematū Simonū fiulū lui Iona, ér Isusū l'a numitt Chefa, adevă Petru. (Ioanū I, 42).

* („Din cărticica furnicilnru“).

Dela Mateiu XVI, 17—20 aflămū următoarele cuvinte remarcabile, ce le-a dicit Isusū lui Petru, când a făcutu mărturisirea, că Isusū este fiulū lui Dumneđu. Pe acestea se basază principatulū lui Petru: „Fericitū ești Simone, fiulū lui Iona! că trupū și sânge nu a descoperittu ție, ci Părintele meu celū din ceruri. Și eu dicitū, că tu ești Petru și pe acestă pētră voi zidi biserica mea, și porțile iadului nu o vorū birui. Și-ți voi da ție cheile împărăției cerurilor; și ori ce vei lega pe pământū, va fi legatū în ceruri; și ori ce vei deslega pe pământū, va fi deslegatū în ceruri“.

La toate actele mari ale lui Isusū, Petru, împreună cu Iacobū și cu Ioanū au luatū parte, pentru-că ei formau cerculū celū mai intimū alu apostolilorū lui Christosū.

De persōna lui suntū legate mai multe legende, cari mai târziu au fostū esploatate de biserica catolică în favorulū ei. Așa nu se pōte dovedi pe cale istorică cum că elū a fostu celū dintăiu episcopū alū Romei, unde se fi păstoritt două-zeci și cinci de ani. După legendă elū a suferitt mōrte de martirū, fiind rēștinitt pe cruce. La dorința lui se dicitū, că restignirea s'a efectuitū cu capulū în josū, ca astfelū să nu fiă, ca a învățătorulū seu.

Sântulū Paulū în mai multe epistole de ale lui, singurū se apostrofază ca apostolū alū lui Christosū. Elū însă nu s'a număratū între cei doi-spre-zece discipuli, pe cari și i-a alesū Isusū, căci pe atunci nici nu era aderentū alū învățăturilorū lui, ci din contră, după cum aflămū din faptele apostolilorū, elū a cerutt imputernicire scrisă din partea arhierului, că decâtă va afla în Damascū omeni, cari să mărturisescă pe Isusū, să-i aducă legați la Ierusalimū. Și din celū mai înverșunatū inamicū alū învățătorei celei nouē, a devenitt celū mai mare apărătorū alū ei. Elū a întemeiatū o mulțime de comunități creștine în Asia mică, în Macedonia și în Grecia. Autoritățile romane dintru începutu nu s'au amestecatū și n'au pusū nici o stavilă acestui apostolū energicū și fanaticū, ba chiar l-au apăratt de furia inamicilorū lui, fiind că era cetățeanū romanū. Guvernatorulū Felix l-a ținutt doi ani, ca prizonierū, în speranță, că va fi rescumpăratū cu banī. (Faptele apost. XXIV, 27). Următorulū lui Felix a fostu Porciu Fest, acesta auđendū vorbirea lui de apărare, a esclamatū: „Pavelū ai nebunitū; cartea cea multă te aduce spre nebuniă“. Elū apelāndū la Cesare, a fostū trimitt la Roma, unde a petrecutt doi ani. Probabilū, că și elū a căđutt victimă persecuțiunei Creștinilorū de pe timpulū domniei lui Nero.

Cum au fostū fisionomiile și staturile acestorū doi mari apostoli, noi nu putemū constata cu certitudine, de ore ce ne lipsescū datele trebuincioșe. Cu toate acestea, după cum afirmasem la începutū, pictura

lorū. Este constatatt, că mănăcările consumate, fiindū omulū deșteptū seu muncindū, numai după 4—5 ore ajungū să fiă întrebuințate și prefăcute în sânge; pe când dormind omulū după fiă-care mănăca, și numai la o oră-două ajungū mănăcările în sânge. Muncitorulū sêracū însă nu pōte să dormă după fiă-care mănăca, prin urmare numai după 4—5 ore ajunge să-i întărescă trupulū cu mănăcările consumate, de aceea elū bea rachiū, care grăbesce încâtva mistuirea.

Rachiulū ajunsū în stomacū, are însușirea de a se descompune în apă și acidū carbonicū. Apa ese afară din trupū prin sudore, ér acidul carbonicū prin rēșflare. Dacă unu muncitorū lucră, fără să aibă hrană destulă, sudorea și acidul carbonicū se formeză din grāsimea, ce este în trupū, și astfelū acesta începe a scăde totū mai tare din greutate; fiind-că rachiulū, cum am șisū, dă materialū și pentru sudore și rēșflare, bețivii potū trăi câte-o zi-două și numai cu elū, fără altă

mănăcare mai tare, care la urma urmelorū nu se pōte mistui în stomaculū lorū.

Suntū anutimpuri, când poporulū nostru are lucrurile cele mai grele la câmpū și elū se nutresce foarte rău, cu bucatele cele mai simple de postū, ca: mămăligă, fasole, varđă crudă și altele, cari îi îngreunează stomaculū, îl facū trāndavū și fără voiă la lucru. De aceea ar trebui să se recomande pretutindenea, ca poporulū pe timpulū lucrurilorū grele de câmpū să se nutrescă mai bine. Nutrementulū unui poporū jōcă rolulū celū mai însemnatū atâtū din punctū de vedere individualū, câtū și naționalū. Cu câtū unu muncitorū se nutresce mai bine, cu atâtū pōte lucra mai cu sporū, mai multū și mai îndelungatū; cu atâtū și urmașii lui vorū fi mai cu putere, și cu atâtū mai cu putere și mai eroicā va fi și națiunea din care elū face parte.

Pentru ca beutura rachiului să nu prindă în rociulū seu atâtea vieți, s'au formatū în cele mai multe state

societăți anumite pentru abștinere, membrii acestora se obligă sub aspre condițiuni de a nu întrebuința nici ei, nici alții din familia lorū buetura rachiului. De-ocamdată însă pentru plugarii noștri amū recomandă următoarele:

1) Să se nutrescă cu mănăcări mai bune, cari apoi producū atăta căldură în stomacū, încătū acela nu mai are lipsă de îmbolditorū la mistuirea bucatelorū;

2) Să se oprēscă copii mai mici, precum și aceia, cari nu suntū încă maioreni, prin cele mai aspre pedepse, din partea părințilorū și învățătorilorū, dela întrebuințarea rachiului;

3) Primăriile comunale să viziteze mai desū beuturile cărciumarilorū, ca aceștia să nu le prea pōtă falsifica și otrăvi;

4) Să se încuragieze în anii roditori fabricarea rachiurilorū de prune și pere, pentru trebuințele casnice;

5) Să se numescă din partea parochului, învățătorulū seu a altui plugarū harnicū din comună, cu deosebire în sêrile cele lungi de iernă, câte-o casă mai curată, pentru fiă-care uliță, în care să se pōtă omenii aduna, și nu totū numai în cărciumă. În asemenea case să se trimită câte unu diarū, carte seu călindarū anume întocmite pentru trebuințele poporului, din care să cetescă și esplice cei mai învățați și celorlalți, cari nu știu ceti;

6) Să se reguleze și ședătorile pe basa punctului de mai înainte;

7) Ca urmare a acestorū două puncte să se înființeze în fiă-care comună bibliotecă populară și din partea conducătorilorū să se arate prin vorbe și prin fapte, la totū privilegiulū, că fiă-care omū, care do-resce cinstea și mărirea casei sale, este legatū mai multū de acesta, decâtū de conveniri și petreceri.

I. Georgescu.

creștină a conservat prin repetarea figurilor lor încât-va unele liniamente caracteristice, care le-au asigurat tipurile lor.

Sântul Petru în genere este descris ca un bătrân ceva robust, cu fruntea lată, ochii nu prea deschiși, cu trăsurile feței mai mult dure, decât nobile. Părul capului lui este creșu, scurt și des. În cele mai multe cazuri creștetul îi este pleșuv. Are barbă plină, scurtă tăiată. Dintru început este descris întocmai ca și cei-lalți apostoli, ținându în mână o bandă cu o sentință, sau o carte. Mai târziu are în o mână o carte în cealaltă o cruce. Adevăratul lui atribut este o verigă cu două chei: una ca să lege și alta ca să deslege.

Manualul atonic ast-fel descrie chipul apostolului Petru: „La fața obrazului albinețu, puțintel cam galben, pleșuv la cap și desu la părul ce-i mai rămăsese, cam cărunt, sprincenile nalte, cu nasul cam lungăreț, barba rotundă și căruntă, și la statul trupului drept, om de mijloc și la cătătură îngrijată“.

Sântul Paul mai desu are înfățișarea unui bătrân mic și slab, cu capul adese-or pleșuv, funtea lată, nasul aquilin, ochi ageri, fulgerători, față ovală, er barba lungă și ceva ascuțită. Atributul colectiv ce-lu au dintru început toți apostolii, lu are și densul. Mai târziu însă și are atributul său propriu, care este o sabie ascuțită, de ore-ce, după tradițiune, el a fost omorât cu astă armă. Une-or este descris cu două săbii, una reprezentându spiritul său, er cea-laltă arma cu care s'a omorât.

Manualul atonic descrie pe apostolul Paul în modul următor: „Capul pleșuv, vesel la cătătură, cu sprincenele plecate în jos, alb la față (?), cu nasul rotund (?), cu barba cam lungă, la tot obrazul cu bună-cuviință împodobit, cam cărunt la cap și la barbă, om sănătos cu virtute, puțintel cam sound la trup“. Descrierea apostolului Paul după manual, nu seamănă cu figurațiunea lui omenescă din cele mai vechi și mai însemnate monumente de artă. Cu deosebii cea mai mare divergență este la nas. În picturile și mozaicurile vechi, după cum ne vom convinge, apostolul Paul este descris cu un nas aquilin și nu rotund, sau scurt și gros, precum îl prescrie manualul atonic. Prin acesta tipul lui suferă foarte mult în picturile orientale, abătându-se dela tipul lui statorit în picturile și mozaicurile vechi creștine.

Autorul arată apoi cu exemple, cum tipurile acestor doi apostoli Petru și Pavel s'au păstrat în picturile din cimitere, în mozaicuri și miniaturile cele mai vechi. Trăsurile fisionomiilor acestor doi apostoli nu sunt păstrate însă numai în acele monumente, în cari ei sunt descriși împreună, ci în toate monumentele, în cari apar toți apostolii.

Cele mai vechi busturi ale apostolilor făcute în mozaic prin secolul al V-lea, avându fi-care numele scris, sunt în biserica Sf. Petru Chrisologu din Ravenna.

Din toate monumentele păstrate reiese, că sântul Petru are, ca atribut, o cheie sau mai multe chei prinse într'o verigă (chiar prin secolul VI-lea). Sf. Pavel are numai atributul colectiv; sabia i-s'a dată cu mult mai târziu.

De prin secolul al VI-lea atributul sântului Petru este o cheie, uneori două, alte-or chiar și trei. Acesta a fost comun pentru întreaga biserică creștină. O cheie galbenă, ca de aur, simbolisază cheia dela porta împărăției cerului. Dacă sunt două, atunci una este de aur, er a doua de argint. Cheia de argint simbolisază cheia pământului. Dacă sunt trei, atunci a treia este neagră, căci ia se consideră ca cheia infernului.

La toate poporele creștine este o tradițiune vechiă, care datază din timpurile cele mai întunecate ale evului mediu, cum că sântul Petru stă la porta raiului și lasă numai pe acela înlăuntru, care în viață a fost un bun creștin. Dela vo-

ința portarului ceresc depinde intrarea omenilor în rai. Lucru firesc, că în decursul timpului s'au făurit multe legende cu referință la această funcțiune înaltă, de cari aci nu ne putem ocupa.

Sabia este atributul sântului Paul, ea nu s'a folosit în cei dintăi de secol ai erei creștine, ci numai pe la sfârșitul evului mediu și dela renascere încôce. Sabia de foc este cunoscută și în testamentul vechiu, ea este atributul arhanghelului, ce a fost pus de Dumnezeu, ca să pădască intrarea paradisiului. Dér sabia se alătură la o mulțime de alți sânti cu deosebii ai bisericii catolice, însemnându arma cu care acei sânti au fost omorâți. În toate picturile creștine, atât occidentale, cât și orientale, noi recunoșcem pe apostolul Paul, afară de acest atribut, și prin tipul lui statorit.

De prin secolul al XIV-lea pictorii au descris diferite motive din viața acestor doi apostoli. Așa din viața lui Petru minunea cu pescuitul, alegerea lui ca apostol. Acesta din urmă scenă totu-deuna este însoțită și de-a fratelui său Andrei. Sântu Petru ia parte la o mulțime de scene din viața Mântuitorului. În picturile, cari descriu scene după suirea lui Isus la cer, capul apostolilor joacă un rol foarte însemnat, cu deosebii la mărtea lui Anania și a Safrei, la prinderea și eliberarea lui din prinsore prin ingerul Domnului, la învierea Tabeitei și a fiului regesc etc. etc. Martiriul său este admirabil descris de cei mai renumiți măestri, ca Giotto, Masaccio, Michel-Angelo, Guido Reni, Rubens și alții. Sântul Petru vine adese-or în legătură cu evangelistul Marc, căruia se dice că ia dictat evangelia.

Cele mai însemnate scene din viața sântului Paul sunt: cum cade la pământ în călătoria sa spre Damasc, cum își recapătă vederea prin binecuvântarea lui Anania, și cum predică în Atena.

Literatură.

În tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut: *Povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, vierți și pădurit, de Ioan Georgescu*. O carte foarte folosită pentru plugari, scrisă în stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vânzare la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov, și la autorul în cSorei (p. u. Alsó Porumbák).

„Iconologia creștină occidentală și orientală“. Prelegeri ținute la școala de Bele-Arte din Iași, de prof. Dr. Sever Mureșianu. București tipogr. Curții regale F. Göbl Fii 1894. — Acestă carte 8° mare pag. 314, cu ilustrațiuni, cuprinde cele mai interesante și prețioase date din arta vechiă și a reprezentării figurative a lui: a) *Dumnezeu Tatăl* (simbótele și figurațiunea omenescă, vestmintele și insigniele lui Dumnezeu tatăl; Ingerul Domnului) b) *Dumnezeu fiul* (simbótele, figurațiunea lui Christos: Post'a Christos frumos sau urit? Cele mai însemnate monumente, cari conservă tipul lui Christos, etc., c) *Spiritul sânt și S-ta Treime* (Simbótele, figurațiunea omenescă a Spirit. d) *Sânta Feciore* (Cultura st. Feciore, descrierile ei făcute de diferiți sânti și pozițiunile ei principale în pictură; Cele mai vechi și cele mai însemnate icóne ale sântei Feciore. Cea mai frumoasă legendă a sântei Feciore) e) *Ingerii* (în testamentul vechiu și nou; figurațiunea ingerilor în cele mai însemnate monumente picturale). f) *SS. Iónu Botzătorul*. g) *Apostolii* (Reprezentarea figurativă a apostolilor în cele mai însemnate picturi și mozaicuri; St. Petru și St. Paul etc.) h) *Evangelistii*; simbótele și reprezentarea lor figurativă și cele mai însemnate monumente picturale și în mozaic. — „Iconologia creștină“ se află de vânzare la d-lu I. Socolescu arhitectu, București, Bulevardul Carol I Nr. 14.

A apărut: „Ritual pentru pruncii școlari din școlele elementare populare“, de Titu Budu, vicarul Maramureșului. *Edițiunea II*, corésă și îmbogățită. Prețul 20

cr. Se pôte procura dela tipografia diecesană din Gherla. Cartea acestă, care e întocmită pentru micii copii de școlă, are scopul de-a ușura pe învățatori în propunerea catechismului. Prin întrebări și răspunsuri scurte se arată în ea însemnătatea diferitelor srbători, sacrame și altele.

În tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut: *Istoria patriei și elemente din Istoria universală* pentru școlele populare române, de Iónu Dariu. Cu portretele mai multor regenți și bărbați aleși. *Edițiunea III*, revădută, îndreptată și înmulțită cu 14 ilustrațiuni noue. Editura autorului. Prețul unui exemplar legat 30 cr., broșat 25 cr.

De același autor a apărut: *Banca de școlă*, studiu asupra întocmirii ei. Prețul 15 cr.

HIGIENA

Pe celă înghețat a-lu aduce în fire.

Celă înghețat trebuie mai întâi dus într'o casă rece (caldă la nici o întempleră), unde desbrăcându-l cu frumosul, ca să nu-i frângem membrele înghețate tunu, îl acoperim cu neună, ca numai gura și nasul să-i rămăia afară, apoi ne apucăm și-lu frecăm mereu. Dacă neună nu avem, apoi îl învelim într'unu vestmântu ud, ori în apă rece, îl aședăm de așa, ca numai capul să-i rămăia afară. Frecarea se face cu un ștergar muiat în apă rece. Cercăm apoi a-lu face să răsuflă. Numai după-ace omul dă semne de viață, după-ace membrele încep a-și recăpata însușirile celor vii, este ertat a-lu duce în casă mai caldă, unde îl culcăm sub o haină rece, și numai după-aceea pôte să urmeze frecarea cu haine calde și încăldirea cum se cade a casei.

Aducerea în fire a omului înecat. Mai întâi de toate îl desbrăcăm și-lu ștergem, ca să fiă sbicită pielea lui. Nasul și gura le curățim și ștergem de glod, și numai decât îl punem pe un așternut, fiă de ori-ce, cu fața în jos și c'o mână sub cap. Picioarele au să fiă în sus. În chipul acesta apa, ce i-a pătruns în plămâni se scurge. Ne apucăm apoi și-lu bizăim cu ceva la nas, în gură îi ținem se amiróse ceva puternic și decă nu merge, cercăm a-lu face să-și vină în fire.

Ce e de făcut în casă de otrăvire? Dacă cine-va s'a otrăvit cu arsenic are să i-se dea ceva să vomze. Ne-avându apotecă la îndemână, cercăm cu apă caldă, în care punem ca o lingură de cafea de sare prăjită pe foc, într'o tigaie. Apă de acesta să bea celă cu pricina cât de mult. Dacă apotecă e apróse să se aducă numai decât *ipecacuanha* sau rădăcină de vomat, din care-i dăm totu la 10 minute câte un gram. Ca contra-otrăvă se recomandă *magnesia*, din care se ia 50 grame în 300 gr. apă. Când cine-va este otrăvit cu *coclă* (rugină de pe vasele de aramă) să bea apă multă cu zahăr și albuș de ou amestecat. La înveninarea cu leși să se bea oțet ori must de alămăia (citromă) lungită cu apă. La otrăvirea cu săruri (acid sulfuric), acid muriatic, acid nitric (salitră) e a se întrebuița laptele amestecat cu cretă. La casă de otrăvire cu *bureți venimóși* ori cu plante (buruiene), recurgem la pētra de vin pentru vomat (Brechweinstein), din care topim 25 centigrame în 100 grame de apă și luăm din ea totu la 10 minute câte o lingură. La *mușcarea de șerpe* rana trebuie suptă (buze-

le să nu fiă crepate cum-va) și uns mereu cu spirit de *salmiac* (sal amoniacum).

Glume.

Stăpănulă găgău și slugile leneșe.
Stăpănulă: Măi Nicolae, ce faci acolo?

Sluga: Șed!

Stăpănulă: Dér tu, Tódere?

Tóderu: Ajută lui Nicolae!

Stăpănulă: Ei bine, când veți isprăvi, veniți de-mi prindeți cai la trăsura căci vréu să plec!

Care-i mai urită?

Două femei se certau odată la ușa bisericei din pricină, că nu sciau, care să-și întăiu. Atunci cineva se apropie de ele și le dice:

— Ce atăta vorbă pentru un lucru de nimic? Să între mai întăiu care e mai urită.

Nici una n'a voit să între în biserică înainte celeialalte și amēdouă s'au întors acasă.

Un Jidan la o judecată.

Un Jidan fiindu chemat la judecată înainte unui tribunal din România, i se pofți să pună jurământu.

Jidanul: „Domnii jidichitor, nu ști si injur... dér am un buet la miliație, cari ai vėtat să injuri, ca un tálhărie Rogu pe domnii jidichitor să postescă dimnialui să injuri în locu a mi-o“.

Ca să învețe minte!

— Mamă dragă, n'ai poruncit tu Măriei să incuie tot-deuna dulapul și să cheile la densa?

— Așa este, dér pentru ce m'ia treb?

— Eri a lăsat dulapul descuiat, eu am mâncat totă dulceța, ca s'o învețe minte să-lu incuie altă-dată.

Intre doi prieteni însurați.

— De ce ești, amice, așa trist?

— Mi-s'a întemplat o nenorocire.

— Ce nenorocire?

— Astăđi mi-a spus nevasta, că m'iescesc.

— Și pentru asta, în locu să te bucuri, tu ești trist?

— Veđi bine; sunt sigur, că măi imi va cere să-i comand o haină de bal.

MULTE ȘI DE TOATE.

Petru cel mare și hoții.

Petru cel mare al Rusiei a auzit într'o di despre mai multe furturi întemplate. Plin de mână strigă Țarul: „De această trebe să aibă odată un sfârșit. După aceea a dat poruncă să vină la procuratorul general, Pavel Ivanov Iagușinsky. „Scrie“, dize Petru „scrie numele meu, că de aci încolo ori și cine fiă el ori cine ar fi, va fi spēndurată nici o cercetare și sentință, decă va fi și numai atăta câtă costă o fună spēndurată“.

Procuratorul general își luase pe în mână, dér auzēdu vorbele împēratu, dize foarte spăriat: „Gāndesce-te tātuc la urmările unui astfel de ucaz“.

— „Scrie cum ț'am poruncit“ — strigă Țarul furios.

Iagușinsky însă totu nu începea scrie, ci îi răspunde:

— Țarule, tātucule, nu cumva voi să fi domnitor fără slugi și supuși? De noi furăm cu toți, numai unul mai față, altul mai pe ascuns.“

Din măniosu ce era, Petru isbu de-odată în risu, privi la procuratorul și îi dize: „Decă-i treba așa, apoi,

drept, pe toți nu pot să-i spândură! — și nu mai stăruie pe lângă porunca lui de mai înainte.

Deslușire.

Pe drum spre Monte-Carlo călătorii împreună doi pasageri; unul dintre ei era Rubinstein, renumitul pianist și compozitor, care a murit de curând.

Vei juca puțintelu în Monte-Carlo?*) întrebă al doilea pe Rubinstein.

— Numai puțintelu? Eu nu voi face acolo alta decât a juca de două-ori pe și răspune compozitorul și virtuosul în pian.

— Pentru numele lui Dumnezeu de atâtea ori?

— Da; este meseria mea.

— Ce, jocul e profesiunea dumitale?

— De sigur; și eu câștig totu-deuna.

— A! atunci aș voi bucuros să cunosc sistemul dumitale.

— De sigur, că te voi informa despre el, dacă îți vei lua ostenela să mă vizitezi. Eu adevă, joc la pian — numele meu este Rubinstein.

Rufe de hârtie.

De sigur puțin vor fi sciind, că ostașii din armata japoneză poartă cămăși de hârtie. Să nu credă însă, că aceste cămăși ar fi numai nisce sdrențe, căci deși sunt făcute din hârtie, sunt însă tari și ținătoare. Rufe de hârtie sunt parte cusute la mașina de cusut, parte și numai lipite. Toți laudă trăinicia și bunătatea acestor rufe, pe cari ostașii le poartă cu plăcere. In ce privește spălaturile acestor rufe, Japonzii nu multu își bat capul cu elu. Ostașii japonezi poartă rufe de hârtie până când se strică, atunci nu mai au lipsă de-a le spăla, ci le aruncă.

Somn adânc.

O tineră fată din Ostrovetș s'a bolăvită la 27 Ianuarie a acestui an de stomac, așa, că a fost silită să se pună în pat. La câte-va ore după ce s'a culcat, a adormit. In ziua următoare au voit s'o trezescă, dăr ea nu s'a deșteptat totă ziua. In ziua a treia a fost chemat un doctor, care de frică, ca nu cum-va fata să moră de fôme, a prescriș să i se dea lapte, care i se turnă fetei în gură, fără ca ea să știe ceva de asta. Doctorul a stat de aci înainte totu lângă ea, fără ca însă s'o pôtă deștepta din somn. In ziua a patra, a cincia și a șesea fata a durmit mereu. Când fii in ziua a șeptea, in 3 Februarie st. n., fata se deșteptă de-odată, fără ca cine-va să-i fi ajutat. Durerea de stomac îi încetase cu totul și fata s'a sculat, veselă și sănătoșă, ca și cum nu i s'ar fi întemplat nimic. Casul acesta formeză o raritate in experiențele de până acum ale doctorilor. Ca cine-va să dormă câte 2—3 zile, se întemplă adese-ori, dăr ca somnul să țină o săptămână întrăgă, cum a ținut la tineră „somnuroșă“ din Ostrovetș, e ceva de totu rar.

Căți copii se nasc în lume?

Intr'unu an se nasc pe întregu rotogolul pământului cam 36 milioane copii. Dăcă acestu număr colosal îl împărțim după zile și după ore, reese, că in fiă-care minută se nasc cam 70 copii, pe secundă se vine un copil și ceva. Dăcă toți copiii născuți intr'unu an ar trece pe dinaintea noastră, așa ca intr'o minută să trecă cel puțin câte 20 de inși, șirul lor abia s'ar isprăvi in 40 de ani.

Calendarul săptămânii.

IANUARIE are 31 zile. GERAR.

Table with 3 columns: Dile, Calend. Iul. v., Calend. Gregor. Rows include Dom, Lun, Mar, Mer, Joi, Vin, Săm.

*) Locu renumit prin banca de joc de hasard.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 6 Febr. n. 1895.

Table with columns: Săminte, Calitatea per hect., Prețul pe 100 obilgr. (dela, până). Rows include Grâu Bănătescu, Grâu dela Tisa, etc.

Bursa de București

din 6 Februarie n. 1895.

Table with columns: Valori, Do. bândă, Scad. cup., Cu bani gata. Rows include Rentă română perpetuă 1875, Banca Rom. ult. div. fr. 1281, etc.

SCOMPTURİ:

Table with columns: Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de Depuneri, Londra, Viena.

Cursul losurilor private

din 6 Febr. 1895.

Table with columns: comp., vinde. Rows include Basilia, Credit, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunare, etc.

Terguul de rimători din Steinbruch.

La 5 Februarie n. 1895

Starea rimătorilor a fost de 109.016 capete la 6 Februarie au intrat 1267 capete și au eșit 2277 rămânând la 7 Februarie un număr de 108.008 capete.

Se noteză marfa: ungurescă veche grea dela 42 1/2 or. până la 43 1/2 or. marfa ungurescă tineră grea dela 44 1/2 or. până la 45 1/2 or., demijlocu dela 44 — or. până la 45 — or. ușoră dela 43 1/2 or. până la 44 1/2 or.

Marfa tărănescă grea dela 42. — până la 43. — or. de mijlocu dela 42. — or. până la 43. — or. ușoră dela 43. — or. până la 44 — or.

Marfa sərbescă, grea dela 42 1/2 or. până la 43 — or. Transito. mijlociă grea dela 42 1/2 or. până la 43 — or. transito ușoră dela 41 1/2 or. până la 42 1/2 or.

Porcii îngrășați de unu an dela — or. până la — or. îngrășați cu cucuruz dela — or. până la — or. Cântăriți la gară cu — or. la până — or.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Februarie 1895.

Table with columns: Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%, etc.

Table with columns: Mărei imp. ger., London (lire sterlinge), Rente de corone austr.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 8 Februarie st. n. 1895

Table with columns: Măsura sau greutatea, Calitatea, Valutaa (fl. cr.). Rows include 1 H. L., 1 kilă, 100 kil.

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Februarie 1895.

Table with columns: Bancnote rom. Camp., Argint român. Camp., Napoleon-d'ori Camp., etc.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabil: Gregoriu Maior.

Advertisement for Dr. Rosa's Lebens-Balsam. Includes text: 'Ajutoru grabnicu și siguru pentru SUFERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!', 'Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.', 'FIIȚI ATENȚII!!!', 'Alifia de casă universală de Praga', 'Balsam pentru aușu'.

Henneberg-Seide
 — nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen, — schwarz, weiß und farbig, von **35 kr.** bis **fl. 14.65** p. Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versfch. Qual. und 2000 versfch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.
Seiden-Fabriken
G. HENNEBERG
 (k. u. k. Hofl.) **Zürich.**

Nu e jucăria,
nu glumă, nu șarlatanie,
decât curatul adevăr.
 Mai pre susu de ori-ce laudă și vestită în totă lumea este
 — Colecția noastră Chicago —
 care pentru desfacerea magaziei noastre de Galanterie vindem numai **cu 3 fl. 50 cr.**
 Unu orologiu de busunar prima tuka-remontoir, umblă regulată, 3 ani garanție. 1 lanț Panter imitație d'auru. 2 butoni pentru manjete, auru duble cu mecanismu patentat. 2 butoni eleganți pentru peptu. 1 acă de cravată forte finu. 1 figaretă. 1 bricegă solingeru. 1 toaletă de busunar cu etui.
 Tote 10 piesele numai **3 fl. 50 cr.**
 Grăbiți cu comanda până se mai află obiecte în deposit. Rară se mai ivesce o astfel de ocazie. Se trimite cu rambursă ori plata înainte, de
Kommissions-Waarenhaus
 der amerik. Tuka-Ulrenfabrik
Wien II. Tabor-Strasse 44.
 La casă când nu ar conveni se dau banii înderetu.

Suferințe de peptu,
Tusa, cum și tôte bôlele, catarate de ale canalului de respirație, gâtlejă plămâni, greutate de respirație, Astma, flegmă, tuse măgărăscă, răgușelă, gâdilătură la gât, începutu de tuberculosă, se potu depărta mai bine și mai ușor cu întrebuintarea renumitului și după prescripția medicală preparat și recomandat Ceiu Sf. George pachetă 50 cr. și prafu care aparține ceaiului prafu Sf. George, cutia 20 cr. împreună cu prescripția întrebuintării. Succesul se simte după câte-va zile. Mai puțin de 2 pachete nu se trimetu. La trimetere cu posta 20 cr. mai multă pentru pachetarea și expediatu.
 Tote comanda sunt a se adresa directu la **St. Georgs-Apotheke.** Wien, V/2 Wimmergasse 33.
 Să se trimită prețulu înainte cu mandat postal.

TINCT. NERVI TONICA
 Elixir de nerve al prof. Dr. LIEBER.
 Veritabil numai cu marca de contravenție crucea cu ancora.
 Preparat după prescripția medicală oficioasă legalisată în farmacia M. Franta, Praga. Acest preparat este de multu ani cunoscutu ca un mijlocu forte probat contra slăbiciunii, bătaie de inimă, dureri de spinare, de capu, mistuire rea etc. — La cerere se dă prospect gratis. — O sticlă 1 fl., 2 fl. și 3 fl. 50 cr. Pentru bolnavi de stomacu se recomandă **Picăturile de stomacu Sf. Iacob,** ca lécu bunu recomandat de medicu. Sticla 60 cr. și 1 fl. 20 cr.
Hidropica, se vindecă cu **Hydrops-Essenz.** În totu stadiulu bôlei vindecare sigură și iute. Cură greșită eschisă. Pentru succes se garantează. Domnilor medicu se recomandă întrebuintarea. Pentru de plină însănătoșare este suficientu 1—2 sticle cu 3 florini. Depou principalu
Farmacia „SALVATOR” Presburg.
 În farmaciile din **Brașov:** Ed. Kugler, Carl Schuster, Victor Roth; **Sibiu:** Wilhelm Moricher, C. J. Molnar; **Cluj:** Székly Miklós și mai în tôte farmaciile.
 În tôte țerile scutitu prin lege, pentru Austro-Ungaria marca înregistrată Nr. 460/1.

Dr. pharmaciae Carol Schuster.
Odeur de Nou, cel mai plăcut mirosu de brad, curăță aerulu din odaie și întăresce organele de respirație, cel mai alinătoru remediu pentru bolnavi și inevitabil pentru odăile copiilor.
Syrup și pastille de Nou, oferă escelente servitii pentru tuse, pentru regușeală, și pentru afecțiunim catarale ale organelor de respirație.
Lanolin Creame, cel mai bun remediu, pentru fineta și albirea mânilor.
 Depoulu generalu la farmacia în Tergulu grăului.
 592,5—14

E. Mansberger
ceasornicar
Brașov, strada Porți Nr. 32.
 Recomandă **depositulu** seu bine asortat de **ceasornice de buzunar din Helveția,** precum și tôte felurile de **ceasornice de părete, pandule, ceasornice deșteptătoare,** etc.
 Cu prețuri ieftine și garanță reală.
Reparaturi
 se efectuează consciințios, prompt și ieftin.
 Nr. 603 5—12.

AVISU!
 Prenumeratiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potu face și reînoui ori și când dela 1-ma și 15 a fii-carei luni.
 Domnii abonati să binevoiască a arăta în deosebi, când voiescă ca espedarea să li-se facă după stilulu nou.
 Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.
Administraț. „Gaz. Trans.”

Concursu.
 Cu concesiunea Ven. Consistoru archidieceșană Nr. 8494—1895 și a Diregătoriei de clădire se publică concursu.
 Comuna română gr. or. din Cetatea Brașovului intenționează să edifice pe teritorulu seu, situatu în Tergulu-Grăului Nr. 5, următoarele clădiri noue, și adevă:
 1) O biserică cu prețulu fixat în devisu . . . fl. 17,261.60 cr.
 2) O casă parochială cu 2 etage „ „ . . . „ 31,532 52 „
 3) O casă cu unu etagiu în curte „ „ . . . „ 4930.62 „
 Suma totală . . . „ 53.724 74 „
 Aceste lucrări se dau pe cale de oferte în scrisu. Ofertele în scris sigilate, proveđute cu timbru de 50 cr. și cu 5% din suma pentru care se face oferta, suntu de a se preda, până la **28 Februarie la 12 din p. a. c.,** în mânilor Domnului Protopop și președinte alu comitetului parochialu Barth. Baiulescu. Ofertele potu să se facă pentru tôte lucrările, seu și pentru grupe singuratiche, deosebite, seu pentru lucrări anumite. Sumele cu cari oferenti suntu mai ieftini, decât sumele stipulate în devisa, suntu a-se indica în procente și se fii induse în oferta atât cu cifre, câtu și cu litere acurat și precisu. Ofertele trebuiescă să aibă iscălitura proprie a oferentului. Ofertele au se mai conțină și de claratiunea oferentului, că cunósce condițiunile generale și cele speciale de ziditu și se supune loru necondiționat.
 Condițiunile detaliate, precum și planurile și devisele, se potu vedea până în ziua, când espiră terminulu de ofertă, în cancelaria comunei parochiale române gr. or. din cetatea Brașovului, în Tergulu-Grăului Nr. 5, etagiulu al II-lea, în tôte ziua în orele dela 11—1 din zi și dela 3—5 după amedu.
Brașov, 20 Ianuarie (1 Februarie) 1895.
 Comitetulu parochialu român u gr. or. din Cetatea Brașovului:
Bart. Baiulescu, președinte. 615,2—3
Lazar Nastasi, notaru.

AVISU.
 Am onóre a aduce la cunoscinta on. public din Brașov și din afară, că **am asortat unu**
MARE MAGAZIN de PESCE
atatu SERATU câtu și PRÓSPET,
 Tergulu Inului Nr. 30, casele d-lui A. Mureșianu.
 Precum: **Moraru, Crapu, Ciga, Șalău, Lacherdă (Lepard), etc.**
 Asemenea **ICRE negre și roșil,** moi și tescuite; câtu și **MASLINE,** care le vându cu prețurile cele mai ieftine.
 Vânduarea numai en gros.
 Invitu cu tôte stima pe P. T. publicu, a visita magazinulu meu și a me încuragia cu plăcutele comanda, căci va remâne satisfăcutu în tôte privința.
 Cu stimă:
NICOLAE GHIGHINITZA
BRAȘOV, Tergulu Inului Nr. 30.
 1—5

Invitare la abonamentu!
 Cu 1 Ianuarie 1895 se începe unu nou abonamentu
 la
„VATRA”
foia ilustrată pentru familii.
 „VATRA” îndeplinind tôte condițiunile cerute unei foi ilustrate pentru familii, fiind redactată cu multă îngrijire de unu din cei mai aprețiați scriitori români, având totu-deuna unu sumar bogat, variat și instructiv, pe lângă o sumă considerabilă de ilustrațiuni splendidu reușite, dintre cari o mare parte originale, referitoare atât la istoria nemului românesc, câtu și la artele, industria și evenimentele însemnate de actualitate din țeră și pe unde locuiescă Români; **este cea mai răspândită revistă ilustrată și ocupă I-ulu locu în literatura beletristică română.**
 „VATRA.” apare de 2 ori pe lună, în fascicule întregi, de câte 4 coli mari 4°, tipărite luxos pe hârtie extra-velină.
 Pentru Austro-Ungaria:
 Costulu abonamentului pe unu anu este . . . fl. 12
 „ „ „ „ 1/2 „ „ „ „ 6
 „Cei ce dorescă a se abona, suntu rugați să binevoiescă a trimite costulu abonamentului, prin mandat postal la librăria editore, **C. Sfetea, Bucuresci,** căci „Vatra” nu se trimite de câtu celoru cari plătesc abonamentulu înainte.
 Colecțiu din anul I. alu „Vetrii” se mai găsesc broșate cu 12 fl., luxos legate cu 13 fl., ér' numai scôțitele cu fl. 1.50.
 600,6—30